

310310

వైదికము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 14-వ తేది గురువారము

No. 214

నంపుటము ౯

ఉండు భిక్షా మతం వత్సరము, మార్గశిరమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

నందిక ౨౧౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాడు. సకలుమందులవలన మోసముగలుగను. పంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టిపీఠి, మదరాసు.

మంచితెరుణము! ఆంధ్రపత్రిక త్వరపడుదు!!

ఉగాది సంచికలు

(1911 మొదలు 1921 వరకు)

1-కి అ. 0-6-0 చొప్పున కొలది ప్రతులు మాత్రము

మా యేజంట్లవద్ద దొరుకును

తిరుగా అచ్చుపడనేరవు పోస్టు ఖర్చులు లేవు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

త్వరపడుదు!

కొద్ది టిక్కెట్లు మాత్రమే!!

మించిపోవును!!!

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మేశ్వరి కుమారుడు సర్వేశం తాలూకు మేడ రూ 16,500 లకు లాటరీ.
మొత్తము 3,300 టిక్కెట్లు. టిక్కెట్లు 1-కి రూ 5 లు మాత్రమే.

ఆర్యులారా! కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులో మునిసిపల్ నె 148 రంగు నాస్ట్రో కమైన్ ఫలములో నేను 1918 సం॥రంలో కట్టించిన పెద్దతమ్ములు గలిగిన నామేడను అద్దా. బీరువాల్ కిట్టింగు సహా గవర్న మెంటువారికి తెలియ పరచినవిషయం లాటరీమాలముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టిక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇంకను కొన్ని టిక్కెట్లు మాత్రము గలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరపడినచో లభింపగలవు. 2. టిక్కెట్లన్నియు పూర్తిమైన పెంట్ల పేజీలు యెప్పుడు కలిపేదియు, లాటరీ వేయవిధానమును, తప్పిల్లుగా ముందు యివత్రికలోను, స్వరాజ్య పత్రికలోను ప్రచురపరచిన పిమ్మట గొప్ప ఉద్యోగస్థులు, పెద్దపనుషులు వగయిరాల యెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును. 3. టిక్కెట్లల్ల వసూలయ్యే సాములో ఏజంట్ల కమిషనువగైరా ఖర్చులుపోన మిగతాసాము లాటరీ టిక్కెట్లు పూర్తి ఆయ్యే పర్యంతము యెలూరు సెంట్రల్ కో ఆఫరేటివు బ్యాంకిలో నుంచి లాటరీ అనంతరము దీక్షింపబడును. 4. ఈ మేడను తనఖాబు వగైరా అన్యాయకాంతము లేమి చేసియుండలేదు. సవరు మేడను ఎవరికెల్ల యేతగాదాబువచ్చినా నా స్వంత ఖర్చులతో పరిష్కరించి నూ మేడనాక్కను స్థిరపరచగలవాడను. లాటరీలో గెలుపొందిన వారలు వారి స్వంత ఖర్చులతో గెలుపొందిన 15 రోజులలో వెనకతులతో క్రమమైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని యెలూరు సుబరిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును. అందుకు నావద్దనున్న టైటిలుడిస్క్రెట్, యెస్కొర్లెస్సు సర్టిఫికెట్లు వగైరాలు రిజిస్టరీకాలమందు యిచ్చి ఆస్తి స్వాధీన పరచబడును. 5. టిక్కెట్లు కావలసిన వారు తమ ఆద్రస్సును స్వప్రముగ వ్రాయుచు, టిక్కెట్లు 1-కి రూ 5 లు మాత్రమే నామేడ మనియార్డరు చేసియెడల అందిన పెంట్లనే లాటరీ టిక్కెట్లు తిరుగుటపాలో పంపించబడును. 6. పది టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొనువారికి ఒకటి టిక్కెట్లు కమిషనుగా యివ్వబడును. 7. ముందు టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడవు. 8. పోస్టు ఖర్చులు పంపిదే జవాబు యివ్వబడదు.

మాటూరి సర్వేశం, మేడ హక్కుదారుడు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

మానమృకమును గ్రహించితిరా?

లేనిచో ఒకసారి మా ప్రదర్శనశాలకు దయ చేయుడు. సవరం బంగారు గజ్జల అడ్డెగలు, వజ్రాణము, నాగవత్తులు, కంఠెలు అడ్డెగలు, మొలత్రాడు, గడియారము గొలుసు చేతిరిప్పులు, యిది యిది అననేల ఎట్టి రకమైనను వారి వారి కోరిక ప్రకారము తయారుచేసి సకాలములో యివ్వబడును. (5)

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

శ్రీకృష్ణ తులారాభారము

బందరు నోబిల్ కళాశాల ప్రాధనరుగాలైన కీర్తిశేషులైన ముత్తరాజు సుబ్బరావు మతులు (M. A.) గారిచే రచించబడిన నాటకము.

క్రయం 1-0-0 పోస్టేజీతో. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే నిలవయున్నవి. వ్యాపారస్థులకు ధారాళమైన కమిషన్ యివ్వబడును. యం. వి. రమణ అందు కో., నెల్లూరు.

అదును పుండ్లమందు

వానకాలములందు, కాలిదేవుల మధ్యమున కలగట అదునుపుండ్ల, ఈ బొంబము చాల శ్రేష్ఠమయ్యింది. శ్రీలక్ష్మ ఉపయోగపడును. ఇంకను ఈ మందును ఉదయాగిం చుటవల్ల, రణములు, తీట, గడ్డి, యింక అనేకచర్మవ్యాధుల నివర్తింపగును. బుడ్డి 1-కి 0-5-0 తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము. (408) కపకపు, పాకటపు

ముఖ్య గమనిం

మూగ్యతా పురిములు

నేను పేగుల సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సం. బాధపడుచుంటిని. తెనాలి నీటి దుర్గా వాతైకాజిక్ అనెడి స్పెషల్ బొంబము వాత స్వస్థమాయెను.

ఉజ్జయిని 28-9-18

పంచములు

అస్పృశ్యులా? స్పృశ్యులా?

అనేకుహిమాచల పర్యంతము బ్రాహ్మణాదివర్ణచతుష్టయముగాక యేదెడలజాతి-పంచము, లనియూ, చందాలు రనియూ, మాలవాండ్రనియూ బింబంబడుచుండిరి. ఈ మాలవాతినగురించి విపులముగా శేషురాణుడును, ధర్మశాస్త్రమును నిర్వచించి యుండలేదు. కాని, వాడుకయందు నీచాతినీచవర్ణముగా వ్యవహరింపబడుచున్నది ఇంత నీచస్థితియందుండటము యాజాతి యొక్క పురాకృతకర్మవిపాక మెట్టిది? ఏదియో కారణముండియుండవలయును. కారణము లేని కార్యముండదు. కర్మవిభాగ మైవర్ణవాలి మహ్యులు శాసించిన సాంఘిక, మత, నైతిక ధర్మముల నశి, విచరిన కారణముచే బహిష్కరింపబడిన నొక తెగయని యూహింపవచ్చును. సాంఘికవికారధర్మచారము, అనాగరికత మొదలగు కారణములవలన నార్యులచే తమ సంఘమునం జేర్చుకొనక బహిష్కరింపబడి యీ నీచాతినీచదుస్థితియందుండగట్లు శిక్షింపబడినని నిశ్చయింపవచ్చును. ఆర్యులు తమ సదాచారము నాగరికతయు నీ మాలవలన సాంకర్ష్యము నొంది తమ సాంఘిక క్రితినెంతవఱకు నీచాతినగురించి యస్పృశ్యతాదీనిబంధనము లేర్పాటు చేసియుండుదు. ఆకాలమున కా కట్టుబాటులేకరసరమైయున్నది. ఆర్యుల నిబంధనములు మాలవాటికి శిక్షావిధులైనవి. శిక్ష యనునదియు కర్మము హింసించుట కాదు. తప్పుచేసినవాడు తనతప్పు తెలిసికొని పశ్చాత్తాపము నొందునట్లు చేరేపించు విధానమునకు శిక్ష యని నిర్వచనము అట్టి ప్రేరణవలన ప్రాయశ్చిత్తము నొందును. అప్పుడు తన నేండును. చాత్రుని పనితుడగుచున్నాడు. అందువలన సాంఘిక ధర్మములు యేదోపొంద నిబంధనములు, నిబంధనాత్మకములు నకు శిక్ష, శిక్షవలన పశ్చాత్తాపము, పశ్చాత్తాపములనఁ బ్రాయశ్చిత్తము, ప్రాయశ్చిత్తమువలన విచిత్రతయు, నందువలన సాంఘికార్హతయు గలుగును. కనుక నే మహ్యులు శిక్షాస్మృతులు, ప్రాయశ్చిత్తకాండము విధించిరి. అందువలన శిక్షావిధుల కొక యవధి గన్పించుచున్నది. ఎంతకాలమునకు నెట్టి యవధియు గల్గింపక యధఃపతనములై యుండు ట్లు శిక్షింపబడిన యీ మాలలు తిరగపాద మేమి చేయునదిగాని యంతవరకు ప్రాయశ్చిత్తము నవిశ్రేత కలిగినది కాదు. శిక్షవలన పశ్చాత్తాపము నొందినవానికి ప్రాయశ్చిత్తమే శిక్ష. కనుక నే యింతవరకు శిక్షావిధిలానే, మాల తెగ యుండవలసివచ్చినది. ఇట్లు తకాల మార్యసంఘము ముత్యేమియో యంతకాలము నీచాతి కీ దుస్థితిఁబడును. అప్పుడికాలమున నీచాతియొక్క దుండగములకు తగినట్లు లీజాతికి యశలఁభ్యు మగు కలిశిక్షలు విధించియున్నాడు. అందువలన నీచాతి తమంతట తాము పశ్చాత్తాపము గలిగి ప్రాయశ్చిత్తము నొందుటలేదు. ఆశిక్షావిధానములలో 1 అధ్యాయ 2 అధ్యాయములలో సంఘబహిష్కారము ముఖ్యశిక్షలుగా నున్నవి. ఈ మూడింటివలన నీచాతి నెంతవలసినదో కాని యీ శిక్షరాసుగ్రహణవలన జీవించియున్నది. శిరచ్ఛేదమునకు మారుగా శిరఃఖంఠన మనునట్లార్య లీశిక్షల విధించియుండును. ఈ శిక్షలవలన నీచాతియందు దనాగరికత ప్రబలించిచ్చినది. రాసు రాసు ఆర్యు లీసంఘము నణగద్రొక్కిరి. ఇంత దీర్ఘకాలమీ తెగవై యార్యులకు కలగుట మిగుల శోచనీయము. శిక్షాస్మృతియందు గర్భితముగా నుండగిప్రాయము లేనివో ననూనమును పురస్కరించుకొని స్మృతి భిలమై పోవలసివచ్చును. గనుక స్మృతినిబంధయొక్క రహస్యపరమార్థము సుమూఖి నుడికి కారణభూతముగా నుండవలయును. ఆర్యులచే శిక్షింపబడిన యీ తెగ తమ దురాచారము, సంఘ బహిష్కారకారణము గ్రహించి పశ్చాత్తాపమునొంది క్రమక్రమముగా సాంఘిక సాంప్రదాయ సదాచారముల నశలించి పనితులైనప్పుడు తమసంఘమునక జేర్చుకొనందగు నను నొక రహస్యరహితము తమశిక్ష కొక పరమాధిగా నుండనియెడల కేవలము నిర్వ్యయ పురస్కరించుకొని యార్యుల యాదార్యమునకు లోపమును నూచింపక మానదు. అట్టిసాంఘికరహస్య పరమార్థమును పురస్కరించుకొనియే యార్యులు ధర్మశాస్త్ర నిబంధనాత్మకములు శిక్షావిధులకు కొన్ని యవధులను గల్పించి ప్రాయశ్చిత్తకాండమును వదించిరి. ధర్మములు, నిబంధనములు, తదంతకములు శిక్షావిధులు, శిక్షకవధియు, ప్రాయశ్చిత్తము లేని చట్టము బహు జనాదిరణియై చిరస్థాయిగా నుండవలయు. సాంకృతిక శిక్షావిధులు పరమేశ్వరునిచేతనే నిర్మింపబడితమ. ఈ యిచ్చార్థ కిన్ని జన్మములవఱకు నీనిధమగు శిక్షాని విధి విధానముండును గాని, యవధిలేని సాంకృతిక జన్మజన్మాంతరశిక్ష యుండదు. అట్లుండునెకల పునర్జన్మ రహితమాత్రసంగ్రహహోపాయము, తదాచరణము, నిష్కలితము కావచ్చును. ఇప్పుడు మన మనభవింపుచున్న పురాకృతకర్మఫలమునకు మగు జన్మ శిక్షకు మోక్షమే పరమాధిముగురులనెన్నోత్తీర్ణప్రాప్తి సాంఘిక, మత, నైతిక, రాజకీ యార్థికధర్మములు పరమపద సోపానములుగా నుండవలయును. అట్లుండక పరస్పరవిరుద్ధ ధర్మములచే నొక సంఘభావము, పరమార్థము లేని వ్యర్థ ప్రపంచమును, కలిగిన తమ శిక్షావిధులకుగూడ పరమాధియుండగా నార్యు

నెల్లారుమండల కాంగ్రెసు మహిళా ప్రథమ సభ

ఈ నెల ౧౭ ది ఆదివారము

అధ్యక్షురాలు: ప్రకాశంపంతులు గారి సతీమణి స్త్రీలందరు తప్పక దయచేయవార్ధితులు

నీ మాలవాటికి యవధి కల్పింపబడుట శోచనీయము. సంఘ నాశకమైన తీరని దురాచారమునకు శిరశిక్షనలే ప్రాయశ్చిత్తము లేని శిక్షావిధి యొకానొకటి యున్నదని నిశ్చయించియు అట్టి కలిశిక్ష యొక్కకైకి చెల్లునుగాని యొకతెగ కంతకు కల్గును. కనుక నే తమ దీర్ఘకాలమున కనుగుణ్యముగా నీ తెగ నంతయు నశింపజేయక యానిధమగు సంఘ బహిష్కారశిక్షను ధర్మసూక్ష్మవిధులగు నార్యులు విధించియుండుదు. ఈశిక్ష వలన శిక్షితర కీ మాలవాతి చావకుండ బ్రతుకకుండ జీవచ్ఛవమునలే నున్నది.

నాలుగవ విభాగమే లేని ఋగ్వేదకాలమున పంచమ జాతినగురించి ప్రశ్నయేయుండదు కదా! ఆర్యులనియూ, న నార్యులనియూ చెందుతెగలుమాత్రమునే కాలమున కర్పింపబడినవి. అందనార్యులకు దనుస్థిని నామాంతము కలదు. ఈ దనుస్థిలు ఆర్యులకంటె ప్రాచీనులు. ఈదనుస్థిలకు నార్యులకు నశివిధములగు పోరాటములు లేకనివచ్చినవి. ఈదనుస్థిలయందు నాగ్రహాతికి దీర్ఘకాలము, ఈర్ష్య, ప్రబలినకొలదియు నేత దనార్యజాతి విహారమునకే యశక దేతాసహాయము గోరి పడరాని పాటుపడి వారిం జయించి తమ యుపాధుల బలపర్చుకొని స్థిరపడి వారి ధర్మా మనప్రాణములను హరించి తమకంటె యాధిక్యతగాని తమతో సమానస్థితిగాని బొందకుండ దూరముగా శిమివేయుటచే నాతే వారు బహిష్కార యారణ్య పథములంబట్టి యాటనిక, కిరాత, కబర, పులిస, మేచ్చ, చండాలాదిసామంతుల నక్కడక్కడ చెదరబోయిరి. నిలవ తావులేక వనములలో, యాపాదులలోక నావాటి కాడనుస్థి లాదులకు లాంఛనమిరి అయిన నార్యులు పూర్వభవముచేత నెచ్చటికైన తిమ్మ మి చిరపునులేమి యని యస్పృశ్యతాదీ శిక్షను శిధించి బహిష్కరించిరి. అట్టి యార్యుల యవసర మర్యులను తప్పకతలవారును పోషించుట ముఖ్యచారమై యున్నది. లేనియెడల పెద్దల నగౌరవము చేసి నల్లెం చెడివారు ఆ పూర్వచారము దేశ కాలవిరుద్ధముగా నున్నను అంధ పారం పర్యవశలే దాదామని యాచరించుట యార్యులముఖ్యధర్మముగా నున్నది. ఇట్లని కొందరి యెట్టిప్రాయముకాలమునట్టి యుగధర్మములు, యుగధర్మములనుబట్టి దేశధర్మములు, దేశ ధర్మములనుబట్టి పాత్రతల నిర్ణయించుటను. కనుక దేశకాల సాత్రముల నశరించి ధర్మములు నిర్ణయించబడి యార్యసాంఘిక, మత, నైతిక, రాజకీయవిధితులు, నాగరిక యనాగరికతలు భాషాభేదములు మార్పు జెందుచుండును. ఈ పరిస్థితులు సర్వ కాల మొకేవిధమున నుండెనికాని, యుండవలయునని కాని, యవధిజన్మలగు చరిత్రకారు లెవరును జెప్ప సాహసంపరు క్రమక్రమముగా యుగధర్మములు మారిన కొలది యార్యజాతి యందు వర్ణవిభాగ మవశ్యకమైనది. కనుక గుణకర్మ విభాగము ననుసరించి మహ్యులు కిత్కాలానుగతము లగుధర్మములను విధించిరి. కాలముమారిన కొలదిధర్మములును మారవలసివచ్చెను. ఒక కాలమునకు తగినవిధిని వేరొక కాలమునకు నిశ్చేదంపవలసి వచ్చును. కృతయుగాది ద్వాపరాంతమువరకు చాతుర్వర్ణధర్మము నకుంగల ప న్యా సాధికారమీ కలియు గంబున బ్రాహ్మణేశ్వరతను నిశ్చేదంపబడినది. త్మత్రియ శ్రీధర్మముగు స్వయంవరాధికార మిప్పుడు పూర్ణమైనది శేద కాల శ్రీలక్షణల స్వతంత్రధర్మములు, విద్యాగౌరవములు, నీకాలమున నామమాత్రాశిష్యములై రాజీవాసముం బొంది నవి. కాలబ్రవాహము నాపుట కెంతవరకును గాదు. పాంచభౌతికమైన యీచారచర ప్రపంచమంతయుం గాలగర్భమునండి నిరంతరము మారుజెందుచున్నది. శేదయుగమునకు త్మత్రియ గమనకుం జాలకర్మత్యాస ధర్మములు ప్రబలినవి పాదజైన సిద్ధాంతముల ననుసరించి లోకము చాలభాగము మార్పుజెందినది. పూర్వవైదికచారము లిప్పుడు వాండసాచారములుగాఁ జరిగింపబడుచున్నవి. పూర్వవైదికములు ధర్మముగా మారినవి తురుష్కలనుగుడ మొన్న మొన్నటివరకు అస్పృశ్యులని భావించబడిన ప్రస్తుతము శిమలమూడిగల కై ప్రేమతప్రకృష్టలై సంత మాత్రమున పట్టణగరవాసులు ధారాశ్రమముగా స్పృశించుట కలవాటు పనుచుండుట లేదా? జంక్షయలను ముట్టుకొని యింటికి వచ్చి బట్టలు విడిచిడి కాలము మారినదికదా? ఏయుగధర్మములను స్థిరముగా నిలవగలము. ఎంతకాల మేయధర్మములు నిలిచినవి. విదేశకమన నిశ్చేద నిబంధనములు, నాకాయత్రా నిశ్చేద నిబంధనములను గురించి యిప్పు డేమి చేయవచ్చునా? ఒక దేశమందుగల యాచారములే భిన్న భిన్న సాంప్రదాయప్రసిద్ధములై క్రమక్రమముగా నేకీభవించు కాల

ము వచ్చినది. పూర్వపుకర్మ సతుష్టయమునకు యీ కాలపు వ్యవస్థలకు భేదములేదా కొన్ని ప్రాతములయంద భోజనాదులను గురించి శంకెభేదముచేయక స్వార్థములవారును సమాపకీని భుజింతురు. కొన్ని చోటుల దృష్టికోవము లేదు. పూర్వచారము లెన్ని విధముల మారినను, మాలవాండ్రకు విధించిన శిక్ష మూలము విడుదలి లేదా? “ఈ ప్రస్తుత కలియుగ కలిసిగల ననుసరించి మనధర్మశాస్త్రాసనాతికమణి మొనరెచ్చడి జాతిధర్మల నెందరినీ నీచజాతియను చేర్చవలసియుండునో, ఎంతకాలమిట్టి యస్పృశ్యతాదీశిక్షల విధించి బహిష్కరింపవలసివచ్చునో నిష్కృతపాత బుద్ధిని విచారించిన ప్రతి ధర్మశాస్త్ర విధునకు ప్రతిభూతదయాపరునకు తోచకమానదు” విశ్వామిత్రయుషియొక మాలవాని యింట కుక్కను దినిండుట ప్రాయశ్చిత్తము నొంది విశ్రుడగుటకు ధర్మ విధి యులు దొరికినవి కాని యాజాతియొక్క స్పృశ్యతాదోషనివారణకోటకు నూతములు నేటివఱకు దొకపోవుట మిగుల శోచనీయము. విశ్వామిత్రులు సమర్థులని సరి పెట్టుకొన్నచో పుట్టుకతో నెవడైన సమర్థుడగునా!

బ్రాహ్మణ శ్రీ మేచ్చాన్నమును భుజించునేని తిన నుండనిది తినునేని ఆమె పరాకృష్టముచేత కుద్ధురాలగుచున్నదనియు నతిశయమైన పాపమునకు పాదకృష్ణులు (నాలుగవ వంతు) అధికముగా చేయవలయుననియు మేచ్చాన్నమును మాత్రమే తినిన శ్రీ మూడు రాత్రులలో కుద్ధింబొందుననియు దేవ లక్ష్మ్యులవనాధారము గలదుగాని, మాలవాండ్ర కస్పృశ్యతాదోష నివారణకోటకు యేయాధారమును గల్పింపక పోవుట శోచనీయము. పూర్వాన్నముం దినిన బ్రాహ్మణు డొకమాసము ప్రేమ చేయవలయుననియు, ఎల్ల కాలము పూర్వాన్నముం దిని బ్రాహ్మణుఁ డారునెల్ల ప్రేమ చేయవలయు ననియు శంఖ ధర్మశాస్త్రవిధాన మున్నదిగాని మాలవాండ్ర నుద్ధరించుట కే విధానము గల్పింపబడకుండుట శోచనీయము. ప్రమాదముచే ఆర్యసంఘము మీ యశ్వసార్యసంఘమును ముట్టుకొనుట కిట్టింపు నప్పుడు తాము పునఃపూరులగుటకు లభ్యపాపములు గల్గించుకొని యానిమ్మ జాతుద్ధరణమునకు మోపాయ మేదియు గల్గింపవండుట మిగుల శోచనీయము. నిష్కృత పాత్రులనిదో విచారించితిమే, ప్రాయశ్చిత్తరహితశిక్షాపాత్రులైన ముట్టగాని మాలవాండ్రను ముట్టుకొన్నవాటికి ప్రాయశ్చిత్తము, పవిత్రత, యెట్లు సిద్ధించును మనుస్మృతి (పదకొండవ యధ్యాయమున 17వ, 18వ శ్లోకములు) బ్రాహ్మణుడు చండాల శ్రీ గమనము చేసివచ్చుడు ప్రాయశ్చిత్తము తద్వారా పవిత్రత కల్గింపబడినది. కాని, యాచండాలజాతి కస్పృశ్యతాదోష నివారణోపాయము విచారించకుండుట శోచనీయము. ఈ జాతినీ గురించి స్మృతి పురాణ విచారణ వేరొక ప్రత్యేక వ్యాససూతమున చేయందగు. కాని, స్మృతి పురాణవేదులకు విద్యాధికులకు దోష నిర్దేశకలిజ్ఞానములేవోమ బ్రాహ్మణాదివర్ణచతుష్టయము పరస్పర సాంకర్ష్యమువలన ననులోమ ప్రతిలోమ జాతులు గలిగి నట్లును, అందు బ్రాహ్మణ శ్రీయందు త్మత్రియనివలన నూరుడును, కైశ్వనివలన వైదేహుండును, పూర్వవైదిక సర్వధర్మ బహిష్కృతుండగు చండాలుండును గలిగినట్లు యజ్ఞశిల్పి స్మృతి 4 అధ్యాయము 98 శ్లోకము (వాసుదేవి యన్నది. మనుస్మృతి 10 అధ్యాయము 4 శ్లోకము, బ్రాహ్మణ త్మత్రియ వైశ్యులు మూడు వర్ణములు ద్విజశిల్పినియూ, నాలవజాతి ద్విజ శిల్పిని సేదితేనీగర్మము మాద్రులయూ నీనాలుగేగాని యేదెడల జాతిలేదనియు వాయుడి యున్నది. 10 అధ్యాయము 100 శ్లోక చండాలుడు ప్రతిలోమ జ్ఞాతికరుడను నాచండాలుడు అస్పృశ్యులనియు వాయుడియన్నది ఇందు నొక సంజేహము: బ్రాహ్మణ శ్రీయందు మాద్రుండును అస్పృశ్యులని కా నప్పుడు యాయుభయాలకు గలిగిన ప్రతిలోమండన చందాలు కెట్లు అస్పృశ్యత నానోపించి? ప్రమాదముచేతైన మాద్రుండు బ్రాహ్మణసంపర్కమును బొందుటకై భయపాటువుగా నీనూతమును గల్పించిరి. త్మత్రియ వైశ్యసంపర్కమునకంటె పోద్రసంపర్కము వాల్గన జాతియగుటచేత నీవర్ణమును నూచించుటకును, త్మత్రియ, వైశ్య, మాద్రులయొక్క మాత్రాధిక కలు గన్పరచుటకు నూత వైదేహక చండాలుని ప్రతిలోమ జాతినీ వక్కాణించిరి. పూర్వవైదిక వైశ్యుల యాధిక్యత గన్పరచుటకు వైదేహక ధర్మమును జేయును వైశ్యులకంటె త్మత్రియ యాధిక్యత గన్పరచుటకు నూతధర్మములు చేసెను మోక్షిండుటకు నూత వైదేహకులకు ప్రతిలోమ జాతులు స్పృశ్యులనియు

క్రమాగతమైనది మామిడిమీసల మామిడిమీసల కలిగిన ప్రతిభా
మొదలు చందామీసల అప్పుకొన్నదియు కలగజేసింది. ఇంద
లి నిజము విచారించిన తీరియై వైశ్య కూర్మలవలన మామి
డిమీసల మామిడిమీసల కలిగినవలన రెండేటి కొక మర్యాదయు
కలిగిన కొక మర్యాదయు గల్గించుట ధర్మవిరుద్ధముగా ను
న్నది. తమ బ్రాహ్మణజాతి సాంకర్యము నొందకుండ స్వాతి
కర్యకర్తలై ప్రతిభామీసల నిర్ణయించిరి. అలామీసల
నిర్ణయములో కూర్మశ్రీయందు బ్రాహ్మణత్వము వైశ్యులు
ప్రకర్షించినపుడు కలిగిన జాతులకు మంచి ధర్మనాథుల
నుండిరి. క్రమానుగతముగా నిల్చివైశ్యశ్రీయందు బ్రాహ్మణ
త్వము నూర్చుట తీరియై ప్రతిభామీసల బ్రాహ్మణవైశ్య
కూర్మలు ప్రకర్షించినపుడు వేర్వేరు అలామీసలకు కలిగి
నవి. అలామీసలకులయొక్క పరస్పరసాంకర్యములన ననే
కవిలామీసల కలిగిన ఎన్నియనులోని విలామీసల ప్రతి
భామీసల కలిగిన కడపటి జాతియగు కూర్మనిలో బ్రా
హ్మణశ్రీసంపర్కము కలుగుట బ్రాహ్మణజాతియొక్క
నకు భంగకారణ మగునని యావిధానమున చందాలు గప్పుకు
లని విధించిరి. కూర్మశ్రీయందు బ్రాహ్మణుని లన గలగిన జా
తి యప్పుకొన్నాడు. కనుకనే బ్రాహ్మణులకు చాతుర్వర్ణ్య
శ్రీవివాహాధికారమును గల్గించుకొని వేర్వేరు సంతానములం
బొందినపు డాయామీసల జాతిభేద సాంకర్యము బ్రాహ్మ
ణులకు గల్గించుకొనలేదు. ఈతములలో బ్రాహ్మణియేగాని
తేత్రాధికర్యలేదు. ఇట్లే చందాల పక్షమున బ్రాహ్మ
ణ శ్రీత్రాధికర్యం కొంచెమైన చాడక యప్పు
కర్య విధించుట స్వబ్రాహ్మణకర్య ను నూర్చించుచున్నది.
ఇక దీని విచారణయొక్కమైన ధర్మశాస్త్ర విచారణ నిం
టితో స్పృహితులః శ్యామముగా గుండ్రీకరించి వైశ్యుల
కాభిప్రాయమును విశదించిన 1 చందాల = కొనగించు కొను
వాడు 2 పున = కూర్మకర్మల నొనర్చువాడు. 3 మాతంక =
గ్రామపర్యవేక్షకుని బొందివాడు 4 కివాక్రీ = పుణ్య యు
చ్చాకరణివాడు 5 జంతువు = జంతువు దొంగిపోవు
వాడు. 6 సేవ = పాపాత్ముడు. 7 కృప = కుక్క
ను కండుకొనువాడు. 8 అలేవాన్ = గ్రామము కడపడుచుం
డువాడు. 9 పులక = పెద్దలను గుక్క చేక జేయువాడు.
“భేదానికాత, కలకలమిదామై పుటాయ” కిగతకలకపు
కిందులు చందాలభేదము లైన మైపుజాతులు - సర్వవార
నిహితై గోమాంధకీకుల లైవాడు మైపులు - అందు
నెవరినింపుము మొదలైనవి కలుగకొనువారలు కిగతలు - కి
యనకలకమును పలుకుదురు. అతలకు పులకం యడవిని దిరుగు
వాడు కలకలు. తమభావయోగాని, యొకరిభావయోగక ప్ర
బలమెయ్యదువారు కుక్కలు. “అచందాలాత్తు సంతో
తంబు కలకాదయ” కూర్మలకుగాక అనంతము చందాల
కలకర్యంతము ముందుచెప్పెడి అంతుకలకాదిజాతులు సంతో
ర్ణము లనబడును. సంతోర్ణములనగా - విజాతీయ మాతాప్రీతి సం
బంధములనగ కలిగిన వేర్వేరుజాతులు సంతోర్ణజాతు లనబడును.
మాల = మల అను పర్యాయమున నివసించు నొకతెగ.
మాతంక = “మతంగావర్ణ్యం మాతంక” మతంకసంతోర్ణి యని
పురాణపరిచ్ఛేదము. ఇందు చందాల మైపుదిజాతుల సార్వ
జాతి సంబంధముగా మొదటియూహను బలపర్చుచున్నది. ఈ
కారణముల సాధారణమైనది నీ మాలవాదము అది ద్రావి
డులని కృతవారింపందగునని కొందరి యభిప్రాయమైయున్నది.
ఇప్పుడీక స్మృతినిఘంటులకు భేదాభిప్రాయము లేకుండ సమ
ధింది స్మృత్యంతాస్మృత్యులు నిర్ణయించవలసియున్నది. స్మృ
తిపక్షముగా విచారించిన - బ్రాహ్మణశ్రీ కూర్మసంపర్క
మున నీ స్మృత్యంతాస్మృత్యుల కింత సంతోర్ణజాతుల కెంతి విధించి
యప్పుకొనగా తీరవే బహిష్కరించుకా? అట్లనప్పుట శ్యా
యమా! అట్లుగాక యావర్ణ్యజాతియగుటచే నీరి కిహిహిహి
తీర విధించినయెడల సావర్ణ్యజాతిలక్షణములగు సావర్ణ్య సం
చారము, వేట, పారటాకులు కట్టుకొనుట, కంఠమూలాది
భిక్షణము మొదలగునవి యేల యభ్యాసమున లేవు? అట్లైన
కిరాత పులిద కలకాది మైపుజాతుల నేల వైశ్యులకు
చందాలభేదముగా కలిగజేయి? అట్లైన యామాలలు గ్రామ
సమీపముననే యుండి యాత్మల సాక్షయించియే జీవించుట
యెట్లు పొసగును? ఈ మాలవాదము ఆవర్ణ్యులగు దగ్గర సంత
తివా లైనను, మతంకసంతోర్ణియైనను, స్మృత్యభిప్రాయసార
ముగా బ్రాహ్మణశ్రీయందు కూర్మనిలనగ కలిగిన ప్రతిభా
మీసలయైనను, యభారకభన మెయ్యదియైనను స్మృత్యంతా
స్మృత్యంతలగుండి ప్రస్తుత నీచస్థితి తొలగించి యుద్ధరిండుట
కనకాశము కలదా లేదాయను తీర్మానము నవేషించి హిందూ
దేశమంతయు నిరీక్షించుకొనియున్నది. మాలవాదకు చదువు
చెప్పించి శాఖికర దలవాలుచేసి యుద్ధరించుట మంచిదే
కాని, స్మృత్యంతలగుండి మాత్రము లోకము ధర్మసంబేధము
తో నున్నది. ముందు ధర్మసంబేధకర్తలు దారిమావనిది పిల
లేదనికాని, యనూచావిరోధమనికాని, పెద్దలనువాడు ముందు
చాలామీసల నడువనిమార్గము మన మొక్కరములోకిన నేమి
యాద్యేజనులు కలుగునోయని కాని లోకము సందేహించుచు
న్నదేకాని, స్మృత్యంతలగుండి నిర్ణయింపలేకాదు. సమర్థ
లైన శ్రీరామావతారములు, కలకరాచార్యులు మొదలగు

దు॥ గోపాలకృష్ణయ్యగారు అస్పృశ్యత-ప్రామాణ్యము

ఈ దినములలో కొందరు మనసీయులు మా జాతియందు
అవ్యాజ్యమేమనీ మాకోరకు పత్రికలలో విశేషశ్రమపడుచు
న్నారు. వీరిందను అస్పృశ్యతా సమస్యలను స్వాంతధరము
మీద తెలిసికొని తర్కించిన వందనీయులు. అట్లుగాక ఎంత
లోచనచేయవలసిన వారు విచ్చలవిడిగా వ్రాయుచు కల్లోలము
చేయుచున్నారు.

ఈ మనవాడు గాయత్రి యంగదేశించి జండ్లము
వైచి కులగోడలు గుభాజన కూలనని గోపాలకృష్ణయ్యగారు
చెప్పుచున్నారు. గాయత్రి యంగదేశితై యజ్ఞోపవీతధా
లగు ఈ బ్రాహ్మణులకు ఒకరినో ఒకరికి అస్పృశ్యతలేదా?
తైపులు, వైపులు, మాధులు - వీరిలో వీరికి ఈ తెగలలోని
యొకతెగలకు అస్పృశ్యతలేదా? సంబంధబాంధవ్యములు, భా
జన త్రాణోజనములు గలవా? వీరి కందరకు వంటయింటిగోడలు
వడపటి యింటిగోడలు అడ్డువచ్చుట లేదా? ముందు మీ బ్రా
హ్మణ ఇంటిలోని గోడలు వడగట్టి ఒకటే చాడీ గృహముం
తా చేయును. మఱు ఇదివరకే బ్రాహ్మణులు మిలిమిరి
పోయిరి. కట్టెలు, సాటిలు, దేవాంగును, సంసారులు, ఇష్టకరణ
ములు, కాలిగులు, జంతువులు వైచిగొని విశ్వబ్రాహ్మణులు,
దేవబ్రాహ్మణులు మొదలగు బ్రాహ్మణులయిరి. ఇక గోపాల
కృష్ణ బ్రాహ్మణులు తక్కువగా యున్నారు. ఉత్తరహిందూ
స్థానములో మంగలివారిండు జంతువులు వేసికొని తామును
బ్రాహ్మణులనని వహారావారో యధ్యక్షు చేయుచున్నారు.
బంగళాలో కాడకులునూడం యజ్ఞోపవీతములు వేసికొని
రణభేద వాయించుచున్నారు. మన బ్రాహ్మణ రాజధానిలో
జంతువుల ఒక స లేకనే బ్రాహ్మణ్యము బ్రాహ్మణులవై
క ఖము పూరించుచున్నారు.

స్వామి వివేకానంద, కేశవచంద్రసేను, అశ్వినందభూషు,
నీ యథ. అంద్రులు మొదలగు మనసీయులు జండ్లములు
లేకున్న బ్రాహ్మణులు గాని వాదించగలరా? జండ్లములు
బ్రాహ్మణుని చేయువా, లేక గుణము ప్రధానమా? నీవసేనకా
న్వితీయేవారయి వంటవంతువారును నీళ్లు మోయువాడను
సంసారములు కూలద్రోయుచు కొద్దులలో తిరుపు పట్టులలో
తిరుగువారును ఒక వాడవుపోగు ధరించిన బ్రాహ్మణుల? జం
తువులలో కంటే బ్రాహ్మణత్వము చిత్తసంస్కారముతో కల
దినియు జంతువులవలన భేదములు తప్పక వృద్ధి అవుననియు
గోపాలకృష్ణయ్యగారు నమ్ముదురా! గుణము ప్రధానమా? కాల
ము ప్రధానమా? ముందు కులములను శాశ్వతము చేయుము, అపు
డుగాని హిందూజాతి ఏకబలుంబుము గాదు. ఈ పరమధర్మము
నే స్వామి వివేకానంద, రాజా రామమోహనరాయ, దయా
నందసర్వస్వ, మహాత్మా గాంధీయు కాసించినారు.

అదిమాంధ్రుల విషయములో ముఖ్యముగా కావలసినది
అస్పృశ్యత. దీనిని గురించి గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఇట్లు చెప్పు
చున్నారు.

అంటు దోమ నివారణచేతు నడవించినవారిలో
కొందరు పంచములను మన ఇండ్లందరు రానిచ్చిన చాలునని
అనుచున్నారు. వీరిలో నిదివరకు నుంచిన వారిని మన ఆరుగు
కొండలు మరకర్తలు దారి చూపియే యుండిరి! అయితే వా
ల్మీకీశక్తుల సాంప్రదాయములను గురించి పురాణములు నిర్వ
చించియున్నవి. అయినను లోక మెంతవరకు చెడిపోవునో
మాత్ర మనికాని, లోకముయొక్క మంచిచెడ్డలతో మాకేమి
నిమిత్తమనికాని, యావనము, యానూయాది ప్రకృతులచే మన
కుండుటగాని, యెవరివట్టుకు వారు మనవలన నేమగునని తమ
యనమర్థము నూర్చించుటగాని, కుహనాన్వితీని ధర్మశాసన
కర్తలగు నాశ్వ లిట్టలకులగుటకు న్యాయముకాదు. అధర్మ
మైన విషయములు సకారణముగా లోకమునకు వెల్లడించి ధర్మ
స్థాపన చేయుటగాని, ఆచరణీయధర్మముల నాచరింపవల
యునని ప్రోత్సహించుటగాని తద్వారము ధర్మాధర్మవిరు
లగు సార్వలవై నున్నది. ధర్మాధర్మవిరుదాళ చేయక తటస్థ
లైన యాత్మలే లోకానందములకు ప్రధానకారణభూతులు
కాకమానరు. కనుక ధర్మవిరుదాళ పర్యాయించి యాశ్రయత
కాలమున నీ మాలవాదయొక్క నీచస్థితి యగు నస్పృశ్య
తను దొలగించి యాత్మల, యావర్ణ్యమును, యానూయాతన,
సమత్వములన్ని, సర్వజీవదయాపరత్వమును దేశాంతరములకు
చాటి యెఱుంగదమున, యేతేమన నేకాలమున లేని యీ వర్ణము
యొక్క కృత్యయోగోపమును నిర్మూల మొనర్చునగా! నిన్ను
జాతుద్ధ్వజకార్యజేతులై యాత్మల యాత్మప్రకాశములం
బోపించునగా! ధర్మసంస్థాపన మొనరితునగా! ఓం -
తత్సత్.

మీదకు రానిచ్చిన ఇంటిగోడ అడ్డును వచ్చును. సావడిలోనికి
రానిచ్చిన వడమిటింటిగోడ అడ్డును వచ్చుచున్నది. వడమిటింటి
లోనికి రానిచ్చిన వంటింటిగోడ అడ్డును వచ్చును. వంటింటిలో
నికి రానిచ్చిన అప్పుడు అంటు తీరును. పంచములు మన
సఖ్యత ఎంత స్వల్పముగ లభించినను అదియే మిక్కిలి
భావించుచున్నయెడల మనలో సాంకర్యము చేయనియ్యడము
మనదైన వులే చేయించుకొనడము ఇకరహితములతో మాదిరిగ
వీరితో కృతవారింపడము ఇది ప్రారంభించిన యెడల ఈ
దోషము తొలగిపోవచ్చును. అంతయే మనలను చూచిన
ఈ కాలము లో వా కి కే మాత్రము ను లక్ష్యములేదు.
మననుభావరీచారల సాక్షయించి వడిమికరముల పాలము
దర్భానునైన సంపాదించుచున్నవనియు, బోధులు, మునిసిపాలి
టిలలో సభ్యత్వము గౌరవములు సంపాదించుచున్నవనియు
హిందూసంఘములో నేటివరకు ఇంత నిరాదరణపొంది ఇత్తుడు
కొంచెము పాటి భాగ్యమునకు మాకేమి అనసరమని పంచములు
ప్రశ్నింతురు. మనము వడమంట ఇంటిలోకినూ రానిచ్చెదమని
అనార్థక మంపిన అప్పటికైన అంగీకరింతురేమో?

అగ్రజాతులు మమ్మును పెట్టు ఘోరకీరాత బాధల
నుండి విముక్తి బొందుచు మన్నత్రమతో మావాడు క్రైస్తవ
మతములో కలియుచున్నాడు గాని, మొదట్లోగత భూముల
కొరకుగాని గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రహేళికగా! మఱ
రా! రా! శ్రీ నూదు! రామచంద్రరావుపంతులు గారికలెను,
లేక వెల్లకి కృష్ణమూర్తిపంతులు గారికలె మా కష్టముఖములు,
నుఖ, దుఃఖములు స్వయముగా తెలిసికొని నిరంతరము మాతో
నండి, మాకోరకు పాలుపడుచుండిన మేము ఎందుకు క్రైస్తవ
మతములో కలియుచున్నామో తెలియును. స్వామిధర్మములేని
వారికిని, దూరముగా నుండువారికిని ఈ సంగతులు బోధపడవు.
మీ అగ్రజాతులవలన మాకు ఏ యువకారము గలుగుచున్నది?
కెనడా, దక్షిణఆఫ్రికా, కెనియాకాలనీలలో మన భారతీయు
లకు విలపించురే? ఇచ్చట మాగతి విచారించుకా? అగ్రజాతు
లను జూచిన పంచములకు లక్ష్యము లేదని గోపాలకృష్ణయ్య
గారు చెప్పుచున్నారు. శ్యామము విచారించిన మీయందు
మేము ఏల లక్ష్యముంచవలయును? దూరముగా తరచుచున్నం
దులకా, అంటుపెట్టి ఘోరదాహియలను అజ్ఞానము చేసినందుకా,
లేక మమ్ములను పడరాని కష్టములు పెట్టుచున్నందుకా? తుద
కు మనకుండు చెప్పచున్న వివేక ఇంకను కిరాతక వృద్ధయ
ము మానములకా? ఏల లక్ష్యముండవలయును? మీరు మా
మునికి ప్రదేశముల మధ్యనుండుదు. మా దక్షిణమును గూర్చి విల
పింపుడు. ఒక్క వారము మీరు మా కుటీరములలో నుండుడు.
అప్పుడు బోధపడును. మనవరీల సేనపాల్వీ చూచిన మీ శేర
క్కడదైన కనుపించునా? మతముయొక్క మంచి చెడ్డలు అటం
చుడు. మీరందరు మనవరీల ఒక బోర్డింగంత విజనజేయుదురా
మాటలు కోటలు డాటును.

మాకు గావలసినది వంటిండ్ల వడమిటి ఇండ్ల ప్రవేశము
గాదు. ఈ ప్రవేశములు కూర్మలలో కూర్మలకు, వైశ్యులలో
వైశ్యులకు, బ్రాహ్మణులలో బ్రాహ్మణులకు తీరియులలో
తీరియులకు అనగా వీరి యొకతెగలలో ఒక్కొక్క తెగకు
దూరము, అస్పృశ్యత. ఒకరి ఇండ్లలోకి ఒకరు రాగూడదు
మాకు గావలసినది అస్పృశ్యత రూపుమావలయును. మేము
స్వేచ్ఛగా తిరిగి అన్నికృత్యులు చేసికొనుటకు తగిన పూచీ
యుండవలయును. మీరు పిలచిన మేము కరుము. మాధ్యము,
అజ్ఞానము, గాఢముగా నేర్లుపాడుకొని నైతాను మమ్ముకేయం
చి యుండుటచే ఒకప్పుడు మీరు పిలచినను రాము. మీరెంత
తెప్పినను చెడిపోనికొద్ద కంఠముదిన చందముగా నుండును.
మీరు ఓర్పుకాంతము, భక్తియుండవలయును. మీరు మా ఆర్థిక
స్థితి చక్కబరచగలరా? ఇదికల్ల. అస్పృశ్యత తొలగించుడు.
తిక్కిన హక్కులను మేము సంపాదించుకొనుము మాకు జం
తువులు బ్రాహ్మణత్వములకు. ఒకవేళుభావా! మనాపృథు
గ జనవలే. అస్పృశ్యతే ద్వారదశంతయాశ్రయచేయుము. దౌర్జ
న్యము మాత్రము మనకు వలదు. మా అదిమాంధ్రుల మందరము
మీరామడండులో శ్రీరామచంద్రుని వానరబలగమువలె నుండి
నవాయము చేతుము.

రాయుడు గంగయ్య

విద్యార్థి

ప్రత్యేక జాతీయ విద్యావాఙ్మయ పక్షపత్రిక
సంపాదకుడు: తురుగంటి సీతారామయ్య
బెజవాడనుండి వెలువడును. సంవత్సర చందా 2-0-0
విద్యార్థిమానులందరు తప్పక చందాదాములు కావలయును

కా. మృత్యుంజయవర్మ

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయచర్చ.

నర్ ప్రభులచంద్రరే ఉపన్యాసము.

హృదయంగమ విజ్ఞానము.

క్రిందటి కలకత్తా సెనెటు సమావేశ సమయమున నర్ పి. సి. రేగారి కిందివిధముగ సుపన్యాసించిరి:—

నేను ఈ నివేదికమును సెనెటుసభ్యులంగీకరింప గోరుచున్నాను. విశ్వవిద్యాలయ నిసందర్భమున జేయ నవసరమని నేను తలంపను. అందులకు నాయనమరతయే కారణము. నివేదికము సభ్యులకు నకలులలో ఉంచుటకు దేనిని తలంచెను. అందు ముఖ్యసారాంశము లందుటకే సభ్యులు దానినంతయు చదువుటకు పూర్తిగ న్యవధియించిన విశ్వసించెను. నానకాంక్ష సభ్యులు ప్రభువును రెండువిషయములను విచారించ గోరెను. అక్కడలెంటు జనరలు, విశ్వవిద్యాలయపు ఆర్థికవిషయముల గూర్చి నివేదిక ప్రభుత్వలేఖలో మహారాష్ట్రమును గావించిరి. విశ్వవిద్యాలయపు ఆర్థికవిషయముల అంతర్వేదికమునను బట్టి నివేదికము దెబ్బచున్నదని భయపడుచుండెను. విశ్వవిద్యాలయ నివేదికములో 50 వ పేజీయందు, అక్కడలెంటు నివేదికము బాగుగ చర్చించబడెను. దానిని నివేదికములో చేర్చుటకు వుంటుంది కనుకనే అక్కడలెంటు నివేదికమునందు విశ్వవిద్యాలయముకిచ్చు విరాళముల నాలస్యములని తెలియ గలదు. 1921-22 సంవత్సరములోనైన 809793-4-6 రూపాయల ఖర్చుకుగాను ప్రభుత్వమువారు 68185 రూపాయలను మాత్రము నుంటిరి 8 మాత్రము విరాళమునిచ్చిరి. అవిరాళము చాలి నంతయున్నదేమో నానకాంక్షసభ్యులు యోచించెదరుగాక. పాపము, విద్యార్థుల పరీక్షకును సెట్లనుకూడా మనదేశము లకు వికరీతపు ఖర్చుగలుగుటలు జేయు తీర్మానమును తిరస్కరించు భాగ్యము నాకు లభించెని నానకాంక్షసభ్యులు జ్ఞాపకముచేసియు యజురురు. నేనపుడు విశ్వవిద్యాలయప్రభుత్వమును ప్రభుత్వము నేమోత్రమును ద్వేషించియుండలేదు. ప్రభుత్వము వారి వద్దనుండి డబ్బు తీసికొను నద్వేషించియుంటిని. (ఇంతకు రేగారు అవిషయమునుగూర్చి యిది వరకు చెప్పినది చదివి) విశ్వవిద్యాలయము డబ్బును దుబారాజేసెననిగాని దుర్వియోగము జేసెననిగాని అక్కడలెంటు జనరలు చెప్పుటలేదు. నేనీకను ప్రభుత్వమువారు విరాళములిచ్చు వారలను గూర్చియున్నట్లెంచెను. ప్రభుత్వలేఖను జరుపగా నా కొక అభిప్రాయము వచ్చుచున్నది. 1914 భారత విశ్వవిద్యాలయశాసనములో దెలిపబడినట్లుగా కర్వోధముగ ప్రస్తుతము విశ్వవిద్యాలయమునకు వచ్చిన ధన నష్టమును నందు జేసి కొని ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయవ్యవహారములలో సభికారమును పొంద గోరుచున్నారని దీనినిబట్టి చూడ 1912 నుండియు, సామాన్యప్రభుత్వము గల్గియుండిన అభిప్రాయము వెల్లడియగుచున్నది. ఇట్టి అభిప్రాయమును గల్గియుండుటకు కారణము మిత్రత్వమును నీచత్వమునని యూహించక విలసిల్లు. 1914 వ సంవత్సరమునుండియును ఏదో విధముగ తమవలె చెప్పుచుండిరి. ఆకలన్నియు, నిరంధరములునే భగ్నులులు జేయుచుండెను. వాదనములుచేసెదమని యిచ్చి భంగము గావించబడెను. ఇంతకాలమును భారత ప్రభుత్వమువారు డబ్బు లేదని చెప్పుచుండిరి. అయితే ఈలోపల వ్యాజిజనక మగు ఢిల్లీయ దారులలో డబ్బు ఖర్చుపెట్టుటకు దొంగెను. అచట యెల్లె అభివృద్ధికి 150 కోట్ల రూపాయలవిరాళ మొసంగబడెను. అందులో 10 వ వంతు నిస్తే మనకు 15 కోట్ల వచ్చును. మారక నకు అనగా 11 కోటి యిచ్చియెడల, విశ్వవిద్యాలయమునకు భవనము పుష్కలముగ నుండెడిది.

యం. యన్. రేగారు:— అంతకు తక్కువ యిచ్చిన కాలము.

రేగారు ఇంకను ఇట్లుపన్యాసించ జొచ్చిరి:— ఇకను కిష్టాంశాచారమును బొందిన బెంగాలు ప్రభుత్వముమాట విచారితము. 25 లక్షల రూపాయల నైన నియ్యని బెంగాలు శాసనసభయే దేమి చెప్పవలయును? ఇదియేనా సంస్కరణ శాసనముకొరకు, భారత ప్రభుత్వము విద్యార్థిభాగము మంత్రిగ నుండుటయొక్కయు ఫలితము? సంస్కరణము ఇట్టి నై నవో 'దేవా మమ్ము నీ సంస్కరణకు నుండి విడిపించవలసినది' అని మొర చెట్టుకొనవలెనెమో. రాష్ట్రము శాసనసభలు వర్తింపకుండున్నయో, తమచేతులలో నున్ననెవరు. విశాఖకు దగు సాక్షిలులకు చక్కని పరిశీలనముల నేర్పాటు జేయుటకు శాసనసభ 5, 6 లక్షల విరాళము నొసంగవచ్చును. అనుభవములో దాడులందు వసతిగ్రహములకు ప్రితి లక్షలను ఇచ్చుటకు శాసనసభ్యు లొప్పుకొనెదరు. బెంగాలులో ఉన్న కవిత్వమును నని ముఖ్యములగువిషయములలో ఈ విషయమును గూర్చి యెక్కువకాలము నేను ముచ్చటించ నవసరములేదు. చాల సమభేదముగల వ్యాఖ్యాన లింగము కొండరు గలదు. నాకు కాస్త్రవిద్యయందు ఎ తక్కువ ఉత్సాహమున్నది గదామని, విజ్ఞానాభివృద్ధికి నష్టముగలగానని వ్యతిరేకమునని యెప్పుడును గోరెను. కాస్త్రవిద్యయు, విజ్ఞానాభివృద్ధియు రెండును సమముగ నెంపొందవలసినదే. కాస్త్రవిజ్ఞానములు చేదోడువాదోడుగనుండును. నేను నాకాస్త్రకళాశాలకు వచ్చినపుడు మానసిక సమత్వముగోల్పోవచ్చును. మనమునదిలో ధియకొనకాలము. బెంగాలుసభలు కాస్త్రకళాశాలకు 60 లక్షలవిరాళమునిచ్చిరి. 45 లక్షలు భర్తవారునే యిచ్చుట దెలు. పాపము విద్యార్థులవల్ల 10 లక్షలజీతములే వచ్చెను. ఇతర నిధులవల్ల 5 లక్షలు వచ్చెను. ఇంతకంటే గలసి 10 లక్షలగును. అయితే ప్రభుత్వమువారు సంవత్సరమునకు 12 పేజీలవచ్చున 1 లక్ష 20 పేజీలవచ్చిరి. అభివృద్ధిజేందలయు నన్న నాంశప్రభుత్వమిచ్చునదియేనా? నాచేతిలో నిష్ఠుడు ఒకనవీనకురు రసాయనకాస్త్రమాన కత్తిక గలదు. స్వంతవ్యాసములకంఖ్య జూడుడు. రసాయనకాస్త్రముతో జరిగినవి జూడుడు. అనేకములగు గ్రంథకర్తలు 588 స్వంతవ్యాసముల వ్రాసిరి. గ్రంథకర్తల నట్టి అక్షరములవలన నీయుండినది. ఇందుకాస్త్రములతో నొక కళయొగలదు. ఇట్టి పదార్థవిజ్ఞానకాస్త్రము, జంతుకాస్త్రము క్రిమికాస్త్రము, వృక్షకాస్త్రము, కీరీకాస్త్రము మున్నగునవి గలవు. నేను వత్తిక ల పేర్లన్న యును జెప్పనక్కరలేదు. యూరోపులోను ఆమె కళలోను, జపానులోను ప్రతి యా సమయము అనేకజేతులవిధముల ప్రయోగించుచున్నది. ఇవిధమున భాంతియు లేమివని జేయుచున్నాది? ఒకటిరెండు వ్యాసములనుగ్రహవ్రాహ్మణమువారు మనవిధానముల కాస్త్రప్రపంచములో జేయుచునిజూచిన జపమెక్కడను గానరాదు. అట్టితరీ ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తేలి బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి కాస్త్రాభివృద్ధికి విరాళములనిచ్చిందన్నదియుండవలసినది. ఈఉదయమే సహసంఖ్యసభ్యులలోనొక ఫిజికలు కెమిస్టరీ ప్రొఫెసరుగారు కాస్త్రకళాశాలలో కత్తికాముగ్నియంపుర్తిగ నుండుటనుగూర్చిచెప్పిరి.

నేను రెండుసంవత్సరముల క్రింద యూరోపియలో లండనులో నున్నపుడు రసాయనకాస్త్రము సమావేశమునకు వెళ్ళుభాగ్యము లభించెను. అసమావేశములో నెల్లాయుడు కెమిస్ట్రీమీదను యితర విషయములమీదను వ్యాసములు జరుపబడెను. ఆవ్యాసములలో నొకటి యూయంజుమిక్రము జరిగెను. ఆ సభలోనిజరిగిన ఉపవ్యాసము లన్నిటిలోను యూజుమిక్రము జరిగిన వ్యాసమే మిగుల ప్రాముఖ్యమైనదని ప్రకృతియే చాచెను. ఆయన పేరేమి యొకెవ్వకక్కరలేదు. ఆయనకు భారతవిద్యాకాఖలో ప్రభుత్వము లోనిచ్చు వేతనము నిచ్చి ఆయనను సంపాదించుట కవకాశము గల్గెను. కొన్ని కాస్త్రపరితులను జేయుటకు వలయు సామగ్రికంత సంతుల్యై చిన్న మేజులను నొకదాని జెప్పించలేక పోతినని ఆయన యాఉతయమే నాతో జెప్పెను. ముందు భవిరారమును తప్పకయెక్కడదగదా యును నుద్దేశముతో నేను యాకాఖాధికారి గానండి కొన్ని వేలఖరీదుచేయు సామానుకు త్రవ విచ్చినందులకు విద్యాకాఖాంగమంత్రి నన్ను మానిపట్టుకొనెను. మనము రసాయనకాస్త్రమునకు వలయు పనిముట్ల కన్నిటికిని (వెసిడెన్స్ కాల్డే ఉత్తవుల జేనెదని భావించి యూరపుండవలయును. నూతన విద్యావిధానమునుబట్టి యేమైన తెప్పించవలె నన్నవో మనము మంత్రిగారి కడితా నేగాక వారిసమూహచేత గడులలోగూడ వేదియుండవలయును. మనము వైద్యముగ నిట్టివిషయముల తిరస్కరింపవలయునెమో యని తోచుచున్నది. ఇప్పుడు నైమించివరతులన్నియును ఆర్యగౌరవమునకుభంగకరముగనునచముగ నున్నవి. అట్టితరీ యాకాస్త్రపరిశోధనమును మానివేసి, విశ్వవిద్యాలయకాలమును మానసికత్వమునకు యిచ్చెము వెంట బోవలసినదే. ప్రభుత్వమువారు తమవిద్యుక్తమును పూర్తిగ విడనాడి నటుల గానించుచున్నది. విశిష్టములగు రాజకీయ భర్తాధికారములు బయటజేయవచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వముయొక్కయు బెంగాలు ప్రభుత్వము యొక్కయు ముఖ్యభర్తము న్యాజుక్రమ సంరక్షణయే యని చెప్పుచున్నారు. అందుచేత నేవాడ సంయిక క్షయమునకును, రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల పోలికలక్షయమునకును మాత్రము భవము నిచ్చుచున్నాడు. ఇతరకాఖలను వానిగతివానిదే యని వకలివేసి యెండకుయెండుతూ వానకు తడుస్తూ ఉండుటకు ఉపేక్ష జేసి వదిలివేయవచ్చును. ప్రభుత్వముతన భ్యమును, మాత్రము వీడివదిలగాక. నేను మాత్రము నాభేదకృత్రి మానెను. నేను చిన్న పేరెట్టుకొని దేశమువెంట బోతిరి గోర కన్ను మిగిలముగ ఖర్చునై కాలమునకు తిలకించు సంపాదించితిని. ఈ సంపాదనము 5 లక్షలకుజేగానచ్చెను. ప్రభుత్వము వారట్టి విచిత్ర భర్తమునకు గభంగునెడల బెంగాలు దేశభక్తి సమయానుకూలముగ పరిణమింపని తలంచెను. ప్రభుత్వము బెర్లిన్లోని విందులార గించు మండరము నలంకరించుటకు యెంతయో ధనమును వెనుకముం దాడక యూయగల్గిరి. మనజాతీయజ్ఞానాభివృద్ధికి చాల గొప్ప విషమావస్థ తలపించునటుల నున్నది. మనకొక్క ప్రమాదముగలగా జేయునటుల బెడరించుచున్నాడు. కావున మనము

వరమును యేకమై యీ విషయమును ప్రతిరోధింప ప్రయత్నింపవలయును. మన మందరమును సన్నదులమైయుండి, మనకు పూర్వమునుండియు వచ్చుచుండిన భీరాత్మిబలము సామాన్యమొంది గావనియి పింపవలయును. నాకీసమయముననుసమయభర్తముగ నున్నది. ఇప్పుడేదో మరకమక లాడుచున్న దీపమును లేజోవంతముగ నెలుగు:టుల జేయుటకు నాజీవిరాసనకాలమున మాతరువాతివారికి యిచ్చిన వృద్ధిగవచ్చునని తలంచితిని. ఆమరకమకలాడుదీపము యిప్పుడు ఆపోవుచున్నది. ఆ కారణము చేతనే నేనిప్పుడు మానగ్రతనకునకు భంగము గావించవలసినచెప్పును. నేను సెనేటుసభ చర్చలలో నెప్పుడును పాల్గొనియుండలేదు. మాముగ నుండి వోటు నిచ్చుటతో సంక్లిప్తి జేందియుండుచుంటిని. ఇక్కడినొక కళాబ్రహ్మణుడు పూర్వము బెంగాలు పునరుద్ధారకుడు, అట్లనకల భారత పునరుద్ధారకుడగు రాజారామ మోహన రామ ఆర్మీని రాజిత్రానిగిన నుండిన అప్పురెప్పు ప్రభుత్వము ఒక లేఖనువ్రాయెను, మానము వహించిన విద్యుక్తమును నెరవేర్చకభంగముల్లించుచున్నటుల నిర్వచించెదరని వ్రాసెను అప్పుడు రాజారామ మోహనుడు పాశ్చాత్యవిద్యవలన వాద్యమునునెను, జేవాంతమునకును, యంతిజుగాక నాకు ప్రత్యేకాభిరుచిగల రసాయనకాస్త్రమునకును జేసిన మేలును గూర్చి వాదించెను. ఆయన అప్పుడు ఉన్నతవిద్య గావలెనని చెప్పిన విజ్ఞానము పిదప సంతులనవారికిని హృదయంగమముగ నుండును. మనము నానకా అప్పు అని బ్రతిచులగడ్డు గా. నై నుచ్చాలలసామాన్యమునకింద నెనేటు సభ్యులు యింటింటికిని వెళ్లి దేశములోని ప్రజలను యాదించుట భర్తము. ఏమి సంభవించినను విద్యావిషయమునకు మాత్రము ప్రమాదము గలగలదు. నేనింతిక్కు నెక్కుచూటాడవక్కరలేదు. నామనస్సులో నున్నదంతయు జెప్పబడ నాపునలేకపోవుట చేత నిజమితకాలము నతిక్రిమించితి నని భయపడుచున్నాను.

గౌ. జైనుభాగ్యుల:— మీరు నిజమితకాలముకన్న ఒక్కనిమిషము మాత్రముయెక్కువతీసి కొనిదరు.

నర్ పి. సి. రే తనయుభన్యాసమును ముగించుచు నిట్లుచెప్పెను:— మనయీజన్మస్వత్వముయొక్క తేరమునుగూర్చి యిది వరకు విద్యాకాఖాంగమంత్రిగ నుండిన ఫిదగుగారి ఉపన్యాస భాగమును జరువకోరెదను. మనము మన నివేదికమును ముగించితిమి. అవిషయమై నొక్కచెట్టులకన్న చేయనజేయుములేదు. ప్రభుత్వమువారిచ్చు విరాళమును ఆర్యగౌరవసామగు వరకు లతో పుచ్చుకొనుటలేదని యిందుమాటముగ చెప్పి నుజేయుచున్నాము. చిట్టములో నున్నటుల విశ్వవిద్యాలయ ఆర్థికస్థానం క్రైస్తవము నిప్పుటనుగూర్చిన ప్రాముఖ్యతను తమకన్న నెక్కువగ నెవ్వరును గుర్తించలేదని విద్యాకాఖాంగ మంత్రి గుప్తముగ నుడివెను. విద్యాకాఖాంగ మంత్రి నివేదికమును మరీయొకసారి జదివి ప్రతిపక్షమును జేర్చింపజేసికొని, ఆయన తలంచిన ప్రకారము జేయుటకు మందు రెండుసార్లు ఆలోచించవలసినదిగా నేను తుదకు విజ్ఞాపనము జేయుచున్నాను. ఈ మాటలను జెప్పి నివేదికను అనుమతించగోరెదను.

విద్యుత్తులకు ప్రభుత్వర మిచ్చుచు, తాముచాక్రకు నా చెప్పు (సినిపాలమైత 50 నిలరత్తు సర్కారు నర్ అనుతో వచాదరిగార్ల నోటినుండివచ్చిన మాటల కన్న నెక్కువ యెక్కుయ చెప్పలేదని 50 పి. సి. రే చెప్పెను. వారేమియును, అరణ్యోదనమును గావించలేదు. వారు యెక్కువ కోరినందులకు దోషాదోషజేయుటకు యాచరులుగాని అతివస త్విస్తులుగాని కారు—సర్వెంటు—

(Fall of Vizianagar)

రామరాజు చరిత్ర

బెజవాడలో యీనెల తే 16 దిని ప్రదర్శించబడును

శ్రీమాన్ టి. రాఘవాచారిగారు (బి. ఏ. బి. యల్. హైకోర్టువకీలు బల్గా) ఫటా ఫతా ప్రభుత్వ ప్రదర్శింతురు. ఈ నాటకము వంద వచ్చిన సొమ్మును యువజన వ్యా యామ సంఘ (Young men's Athletic Association) భవనము నకు యియ్యబడును.

ఈనెల 15 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు అనగా శేష
సాయంకాలము 4-30 గంటలకు చెన్నపురి ఆంధ్రపథశాఖ భవ
నమున (బాంబేట్రనులో వై. ఎం. సి. భవనమునకు వదిలివేయ
నున్న ప్రాసెస్సునలో నేపు వీధియందు 15 సంబరు గృహము)
విద్యాశేఖర అక్కిరాజు ఉమాకాంతంగారు పూర్వరంగాధి
కరణమను విషయమును గూర్చి ఆంధ్రభూమయం దుపన్యసిం
చెదరు.

వరదానందయ్యగారి

నుగుణ విలాసనభ:— ఈనభనాడు పిఠెంబడు
 16 చిటిపి శనివారము సాయంత్రము ౮-30 గంటలకు విజ్ఞాపితా
 పబ్లికహాలులో పాఠశాలాపనరణము (క్రాసుక్రీడ) అను
 నాటకమును తెలుగున ప్రదర్శించెదడు.

దుర్భరభారము--బ్రాహ్మణేతరపక్షసభ:--
జ్యోతిష, కార్యాలయమున నిన్న ఉదయం బ్రాహ్మణేతర పక్ష
ములు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు చెల్లింపవలసిన మొత్తముల విష
యమును గుర్చి యేమి చేయవలెనో విచారించుటకు సమావేశ
మొరని తెలియుచున్నది. ఏలే ఆ పక్ష నాయకులు కచ్చేరము
వరకును డిప్లొమాండక పోవుట వలన డిశంబరు 21 సాయంత్ర
ము వరల సమావేశ మగుట నిర్ణయింపబడెను.

ఇంతుహింసా నివారణసంఘము:— ఇదివరలో
యా సంఘమువారు కేసుచేయగా ముగ్గురు మద్దాయీలకు
జైల్ టైపున్ రాయపేట పోలీసు కోర్టులో కరుసగా 1, 1, 2,
రూపాయలు జుల్మానా వేయబడెను. సంఘమువారు హైకో
ర్టుకు రివిజన్ పిటిషన్ చేయగా యీ జుల్మానాను రు 10
15, 20, రూపాయలకు హెచ్చింపబడెను.

ఒక రాత్రిపాఠశాల:— చీగను సాపేబు వీధి
యందలి కాన్యశేషును మాశలన్నూలునందు ఒక రాత్రిపాఠ
శాలను జపపుటకు ఆకు ఖర్చులను భరించుటకు పి. వి. సుందర
మూర్తిప్రేగారు ఆ.గీ. 80 చిరి. ఆ ప్రాంతస్థములయందు యందు
నిన్ను జాతుల ఉపయోగార్థమై యీపాఠశాల తెరువబడినది.
నిన్న సాయంకాలము జి. యెస్. పాడిసనుగారు ప్రారంభ
మహోత్సవమును జరిపిరి.

ఒకవక్కిలు అభిశంసనము

హైదరాబాద్లో మంగళవారమునాడు ముఖ్యస్వాయంభి
పతి, హైదరాబాద్ కళింక కే. రామచంద్రయ్యగారిచే, కదిప
నాదరు అను నాతడు దెచ్చిన 6250 రూపాయల దావాలో
తీర్పుజెప్పుచు వాదిపరముగ కొట్టివేసిరి. వాది ఆ హైదరాబాద్
కళింకను యేదోవిషయములలో నలచు నిచ్చుటకు నియమిం
చుకొని యీ మొత్తము నిచ్చి దాచి యుంచుచుని కోరిన
అయితే పిదప నింకొకవేలము పెట్టుకొనుటచే ఆపబ్బును తిరిగి
యిచ్చుచుని కోతగా నది నీజుక్రింద కొంతయును మూవజ్యుచు
టుయిన్నెన్న మెంటు ఫండుబాకీ క్రింద కొంతకుతానుడైరెక్క
గా నుండుటచే చెల్లువేసితిని చెప్పెను. ఇట్టిగారు తీర్పుజెప్పుచు
6250 రూపాయలును ఖర్చులతో వాదికొప్పించుచు తీర్పుజెప్పిరి.
ప్రతివాది ఆఫీసులలో నుండు వాది వ్యాజ్యమువేసికొనవలయును
సెనెయిను, కళింక యిట్టి వడ్డీవ్యాపారములలో జోక్యముగలుగజే
కొనగూడదనియు, స్వాయంభితి తీర్పునందు జెప్పిరి.

చెన్నరాజధాని కళాశాల

వర్ణమయము

పెన్న రాజధాని కళాశాల వర్ధింతుల్యక్తుమను కళాశాల
లల పూర్వపురికివిద్యార్థు లందఱును గలసి మంగళ వారము
నాడు అతివృధుకముగ సలిపిరి. గౌ॥ పానుగల్లు రాజాగారు
అన్యకుల పక్షింకిరి. కళాశాల ప్రక్కనున్న వ్యాయామతం
ముగ క్రీడానిసోదమలు సలపబడెను. సభకు గౌ॥ రాయపూ
మారు కే. వి. రెడ్డి నాయుడు, గ్రీను, డెక్కను, ప్లాతాం
మును గాగల విద్యార్థిమనుఖులు వచ్చిరి.

అటలై. పిదప నందరును గమావేళమై గభ. జరుగుటయెను.
అధ్యక్షులు గౌ. పాశుగల్లు రాజుగారు. గెలుపొందినవారికి బహు
మానముల నొసంగి తాము ఆ కళాశాలలలో చదువునన్న వాటి
విషయములన్న యెట్టి వివరించిపెట్టిరి తుదకు మహానయంతయు
నై. పిదప గౌ. మృతిగారు డక్టరు దొగారికి వేయిరూపా
యల కట్టిన నోటుచ్చి దానిపై వచ్చుకట్టివీరి తమకు కమిటీ
(ప్రొఫెసరుగనుండిన డి. శే. రాజ్యర విల్సనుగారిపేర నొక బం
గారు పతకము నియమింపనదిగా కోరిరి.

డాక్టరు దంకనుగారు పిదప విశ్వవిద్యాలయపటాలము
నకు కొత్తగోడు చాచాగారు ఒకగిన్నెను బహూరించిన రస
చెప్పిరి.

యస్. ఇ. రంగనాథక గారు ఆధ్యక్షులకు వందనము.
విజయవాడ నుండి ముగిసిపోను.

కాదేశమునకు వచ్చినపిదప ప్రథమపల్కాశము శ్రీనివాసకావ్రీ
నామ పూనాదకర్మనానభ్యంతో నువ్వనిండును ఉపాధ్యక్షము
నవనప నిట్లు చెప్పిరి. ఈ శ్రీ లియాలలో 2 జేలను న్యూజేలాండునా
6 వందలను కనడాలో 12 వందలను భారతీయులు కలరు.
వీరిలో చాల మంది కూలి, చిల్లర వర్తకము వ్యవ
సాయము మొదలగువృత్తుల నవలంబించుచు నీదేశములకూలీల
కన్న నెక్కువకూలి గడించుచు బాగుగనే యున్నారు. కాని
వారికిక సంఘముగాని నాయకుడుగాని లేకుండెను. వారిలో
కొంతమంది ధనికైతె గౌరవమునగడించి భారతదేశము నెవ
నమితముకు వభిమానము కలిగియున్నారు. కాని మనవారు వారిని
మరచిపోయిరి. వారెంతియో దూరమునుంచి నన్ను
సంజర్పించ వరుగుదెంచియుండిరి. నాక తక్కువజాతివారనియు
ప్రజాపాలిత సంస్థావల కన్నర్థులనియు దురభిప్రాయము ప్రబ
లియుండెను. అట్టివారికి సమానస్వత్వముల సంపాదించుట కష్ట
తమమైయుండెను. భారతీయులెక్కువగా వచ్చినతరువాత
పోయినవై మెక్కడ వచ్చునోయనిశ్రేయకర్తలు భిక్షువలతోచ్చి
శ్రేయకర్తలు అధికారము నాశముచేయుటకు వచ్చినవని వారు భ
యపడజొచ్చిరి. నాకట్టియుద్దేశము లేదని యెన్నియోమాటలు
తెలిపితిని. ఎమిగ్రేషన్ చట్టనియములు తెలిపినపిదప కార్మికులు
సానుభూతిజూపిరి. ఇండియాలో భారతీయులకు శ్రేణివోటింగు
అధికారమును జొమినియన్లలో భారతీయుల కొనగి జవానీయు
లైనీయుల కొనగకుంటు ధర్మగర్హితునియు, ఈ చర్యవలన
దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారిని. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి
ని ఒత్తిడి కలిగించినట్లునునయు కొంద రభ్యంతరము జెప
జొచ్చిరి.

అట్టివానికి భారతీయులు బ్రిటిషుపౌరు లగుటచే, పౌరత్వప్ర
ధానములు మగు వోటింగు అధికార మొసగితరల ననియు
దక్షిణాఫ్రికా, ఇండియాప్రభుత్వములవిధానముతో వానికి పోటీ
యనవర మనియు, ఇండియాప్రభుత్వము తరపున నేరచ్చియుంటి
ననియు పన్నులానికి రాజ్య క్రితోనుండువారి కీవిధముగు సర్వత
యొసగితరల ననియు, భారతీయవిద్యార్థిని తెల్లరును డొమిని
యను ప్రభుత్వములవారు భారతీయుల విషయమై సావధాని
తో ప్రవర్తించనివో సామాజ్యమునుండి భారతీయులన్నిదేశావ
యత్నింతురనియు, ఆత్మ గౌరవము నెన్నటికిని వాక
నము గావించుకొనుట కంగీకరింపరనియు,
భారతీయుల కీమాత్రమే వోటింగ్ అధికార మొసగి నందువలన
మహాప్రమాద మేమియు తటస్థింప జనియు తెల్పితిని. ఇక ఫలిత
ములగుచ్చి తెల్పెదను. క్రీస్తునాండులో ఆరటితోటలవరి
క్రమయు దక్షిణ ఆఫ్రికీరియాలో మరెక్కడోకడ ప్రాజెక్టు
లాభములును భారతీయులకు చేకూరెను. న్యూ
జీలాండులో వృద్ధాప్యపు వెన్నను చట్టము భారతీయులకు
వర్తింపజేయబడెను. ప్రధానియగు హ్యూనుగారి లేఖలన నా
ప్రయత్నములు విఫలములు కాలేదని స్పష్టమగును. కనడా
బ్రిటిషు కొలంబియా ప్రభుత్వమువారివిషయమును ప్రజాభిసా
యము కనగొందు ననిరి. కనడియన్ పార్లమెంటులో భార
తీయుల వోటింగుఅధికారముగూర్చి చర్చింపబడునని తోచుచు
న్నది. ఫలితము లంతప్రత్యక్షములుగ గనబడకపోయినను నిర
త్యాహులైయున్న డొమినియనులలోని భారతీయుల క్షత్వాహ
ము కలిగించితిని. భారతదేశ రాజకీయస్థితిగతులను వారి కెట్ల
గించితిని. వారు భారత దేశాభ్యుదయమునకు తోడ్పడుదు
రని నిశ్చయముగ దెల్పగలను. భారతదేశమునకు గలయగౌరవ
మును చాలవరకు తొలగింపఁజేగితినిని నాయాశ్చర్యమతిగ భావింప
కుండుదుగాక. నేను భారతప్రభుత్వప్రతినిధిగ పదవినను భార
తీయ ప్రజల పునోన్నతిని మరచిపోక భారత దేశగౌరవమును
నిలుప యత్నించితిని."

బొంబయిసభ

దొనినియనులలో భారతీయులు సుఖముగను నైకవృత్తు
 పోద నున్నారనియు, భారతదేశములోని ప్రజలవలెగాక అర్థ
 శారులకు భయపడక తమహక్కులను నిలుపుకొనుటకు
 నుత్పించుచుండిరనియు, న్యూజీలాండు
 లోని భౌతికములు సంఘనిష్ఠాణమునందే వియభిలుంగ నున్నా
 రనియు, ఒకక్కడను వెక్కుడు సభికులగు చేరరై నియమ
 వ్యవహారాన్ని మంట్రిబోటారుంటో విశ్వవిద్యాలయములలో
 భారతీయవిద్యార్థుల తన్నుకవిద్యభ్యాసమునకు సౌకర్యములు
 గానించుటకై వివిధ దొనినియనులలోని భారతీయులు భార
 తేశ్వర్యకాన్యగంపాదనమునకు తోడ్పడుచు రనియు దొనినియ
 నులలో భారతీయులను తిన్నగా గూచుకొనయమన ఛాతీయ
 ప్రభుత్వమువారు ప్రజలతో నేకీభించుచున్నారనియు కాన్త్రీ
 గారు బొంబాయిభాలో సుకన్యసించితి.

మృ. పూ. పే. - పూ. పే. - 100.

உயர்நீதிமன்றம்

బాంబే ప్రెస్	15 7/8	పెన్సిలు
బాంబే న్యూస్ పేపర్	15 29/32	పెన్సిలు
బాంబే న్యూస్ పేపర్ (ప్రత్యేక)	15 1/16	పెన్సిలు
బాంబే న్యూస్ పేపర్ (ప్రత్యేక)	15 7/32	పెన్సిలు
బాంబే న్యూస్ పేపర్ (ప్రత్యేక)	16 11/32	పెన్సిలు
కలెక్టర్ మాన్యుయల్		

పూరకము

కలకత్తా డిసెంబరు 13 బుధవారము

జాంతులంతి మారకము	1 సి. 2. 16/82 వె
శిమారుడు బిల్లులు	1 సి. 2. 20/82 వె

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీటీలు

6 0/0 బూణపుత్రములు 1926	రూ. 10 1/2
6 0/0 బూణపుత్రములు 1927	రూ. 10 1/2
6 0/0 " 1930	రూ. 10 1/4
6 0/0 " 1932	రూ. 10 1/2
6 0/0 రేవు. పి. బంధులు 1925/41	రూ. 9 1/8

బొంబాయి . మకా ర్కెటా.

బొంబాయి, డిసెంబరు 13 బుధవారము

ఇంగ్లీషు బాక్ గోల్డు.	రూ. 28/
తత్వజ్ఞం వైసలా మింటుగోల్డు.	రూ. 25/14/3
మొదటి తీర్మానము.	రూ. 25/12/8
రెండవ తీర్మానము.	రూ. 25/11/8
తత్వజ్ఞం వైసలా బాక్ సెండి.	రూ. 32/8
డిసెంబరు తీరుమానము	రూ. 32/5
జనవరి తీరుమానము	రూ. 32/3

మూరకము

బాప్తొమతంతిమారకము	1 షి. 2. 15/16 వే
డిమాండుబిల్లు	1 షి. 3. 31/32 వే
బి. సి. టి	1 షి. 3. 7/8 వే
బి. సి. టి	1 షి. 3. 29/32 వే

వ్యయనిర్ణయ సంఘము

డిల్లీ, డిసెంబరు 13:—నేటికిఃము ఇంచితేపు సంఘము వారు కమాండరక్ చీఫ్ గారి సాక్ష్యమును బుచ్చుకొనిరి.

తెనాలిలోనున్న రేపల్లె
డిస్ట్రిక్టు మునసబాకోర్టులో.

జనమ నెం 217/1922 చ (487)

వాది:—బాలిశైలి మాచయ్య నా॥ నెహరోటె.

ప్రతివాది:-యార్లపల్లె వెంకట్రామయ్య ఉ.ప.బా.హా.స్థ.
22-6-1919 తేదిని ఈ 4005-0 లకు నె 1-కి 100-కి
ఈ 1-4-0 చొప్పున సాజనతి, కాంపాండుపల్లితో యిచ్చేలాగు
వ్రాయించి యిచ్చిన నోటుకాకి ఈ 4005-0 లకు యీ
దావాను వాది చాటుట చేసినాడు. ప్రతివాది దావానోటిను
లు పంపగా ముట్టి యుండులేదు. 16-12-22 తేదికి ప్రతివాది అత్తే
జననియెత్తను చాయిదా ఆయియున్నదిగాని ఈ తేదీపని పున్న
యెడల కోర్టునాకియెసుట వలె 11 గంటలుపు తెలుసుకొని
చాజరు కానియెడల చుక్కపూరి చేశామనకు.

యల్లంరాజు వెంకటసుబ్బారావుగారి,

ತೆಸಾ 11-12-22

కాకినాడ డి॥ పబ్లి॥ కోర్సు

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ. 335/22

శాస్త్రము:—ఈ సేవ అవ్వచ్చు నేని

ప్రతిభా విజయవంతి వీరభద్రా

[illegible]

భాగవతుల కృష్ణానంద

50

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1922-వ సం. దిసంబరు నెల 14-వ తేది

గురువారము

శాసనసభా ప్రవేశ వాదులు :

విన్సెంటును గారి సూచన

దాదాపుగా కాంగ్రెసు నాయకులందరూ జయిల్ల కబోయియుండుటచే, శాసనసభల ఎన్నికలకు అభ్యర్థులుగ నిలుచుటకు వారి కాటంకము గలుగుననియు, అందుచే వ్యక్తులనుగాని రాజకీయనిర్బంధితులనందరనుగాని పోషించు యెడల, ఈ చిక్కునుండి బయటపడమార్గ మేదియో అందునుగూర్చి రాజప్రతినిధిగారిలో యోచించవలయుననియు, కామన్సు సభలో కలనల్ వెడ్జివుడ్డుగారు కోరిరి. ఇందుకు బదులు చెప్పి, రాజప్రతినిధిగారిలో నీ విషయమై యోచింపుడని తాము పీలుకభవుగారికి సలహా నీయజాలమని, ఇండియా సహాయకార్యదర్శి యగు వినసెంటును గారిని ప్రభువుగారు పలికిరి. నాయకులలో పలువురు కారాగ్రహమునకు జనిరనుటకు సందియము లేదు. శాసనసభలో జేరి ప్రతిష్ఠంబనల సలుప నెంచెదవారు, ప్రధాననాయకులు చేరనిది ఇక్కార్యమునకు బూనుటకే వీలు లేదని యంగీకరింపక బోదు. నాయకులు అభ్యర్థులుగ నిలువనిది, కాంగ్రెసుపక్షమువారికి వోట్లు లభించుట దుర్లభమగును. కాని, ఇట్టివారు శాసనసభలో బ్రవేశించుటకు, నియమము లడ్డుపడుచున్నవి. వీనిని అధికారులు తొలగింపరా యని, శాసనసభా ప్రవేశ వాదు లూ హించియుండురు. అందులకు వారు పూనరని, వినసెంటును గారి ప్రభువుగారి వాక్యములబట్టి కనుగొనవచ్చును. శాసనసభలో జేరి ప్రభుత్వ కార్యముల కడుగులుగ జేసెదమని గాని, నిర్ణీత సంఖ్య రాకుండ జేసి సభావ్యవహారములను స్తంభింపజేసెదమనిగాని కాంగ్రెసుపక్షమువారు ప్రతిజ్ఞలు కలుకుచో, అట్టివారు శాసనసభలో బ్రవేశించుటకు అధికారులేల సౌకర్యముల గలిగించెదరు? ఇందుకు భిన్నముగ నూహించుట, స్వభావవిరుద్ధము. ఎవ్వరయినను, స్వరక్షణకు వలయు మార్గముల నన్నిటి నవలంబించుట సహజము. అధికారవర్తమయినను, తాను సశంకకుండ కాపాడుకొను ననుటకు సందియములేదు. అధికారవర్తముపై విజృంభింపనెంచిన కొలదియు, వారు ఎక్కడును పట్టుదలతో తమస్థానమును రక్షించుకొనుటకు ప్రయత్నించెదరు. కాంగ్రెసుపక్షమువారి దాడివలన కలిగెడి ఫలితమిదియే. తీవ్రవిరోధమువలన, అధికారవర్తమింకను బలవడునని, గాంధీమహాత్ముడు చెలిపిన విషయమునందు గొప్పసత్య మిమిడియున్నది. కాంగ్రెసుపక్షమువారిందుకుబూనుట, శత్రుపక్షము వచ్చినవలలో బ్రవేశించుట ముగును.

శాసనసభలో కాంగ్రెసు నాయకులు ప్రవేశించుటకు, కారాగ్రహనిర్బంధము లడ్డుపడుచుండ, అత్యధికము గలవారెవరయినను ఇందుకు ప్రయత్నించుట పాడియగునా? ఇండియా రాజ్యాంగ మార్పిడిని యభ్యప్రాయమును మార్చుకొని, కాంగ్రెసు నాయకులకు గల యస్పృహలను దొలగింపుడని రాజప్రతినిధికి సలహానిచ్చు ననుకొనుడు. కలనల్ వెడ్జివుడ్డు మొదలగు పార్లమెంటు సభ్యుల

హితమును త్రోసివేయజాలక, రాజప్రతినిధిగారిందుకు సమ్మతించు ననుకొనుడు. అప్పుడయినను, అధికారుల యనుగ్రహమును సంపాదించి, శాసనసభలో బ్రవేశించుట, సహాయనిరాకరణసూత్రమునకు భంగకరముగాదా? ఒకమారు వారి యనుగ్రహము సంపాదించుట కంగీకరించిన, శాసనసభలో జేరినవికప అట్టి యలవాటు వృద్ధి యగుట సహజముగాదా? ప్రతిష్ఠంబనలు కొనసాగుట కిది యనుకూలమా? కలనల్ వెడ్జివుడ్డుగారు, ప్రతిష్ఠంబనల కిష్టపడవారు గారు. వారిటుల భావించి యుండురు. సహాయ నిరాకరణ సూత్రమును విడనాడి, కాంగ్రెసు పక్షమువారు శాసనసభలో బ్రవేశించెదరు. వీరాక వేళ ప్రతిష్ఠంబనోద్దేశముతో మొదట బ్రవేశించినను, మెల్లమెల్లన తమ పట్టుదలను వీడిమాములు సహకారమార్గము ద్రొక్కబోదు. కలనల్ వెడ్జివుడ్డుగారివలె, ఈతరున భావించెదవారు మరొకరింద రుండురు. మితవాదులును ఇటులనే తలంచుచున్నారు. ఒకమారు ప్రతిజ్ఞకు భంగము కలిగిపిమ్మట, అధికారమునకు కాలమెంతయో పట్టడు. కొండపై నుండునంతవరకే స్థానబలిమి యుండునుగాని, ఒకమారు కాలుజారిన పిమ్మట క్రిందకు దొర్లుటకు అభ్యంతర ముండదు. అందుచే సహకారవాదులేమి, వారి యభిమానులేమి నిరాకరణవలంబులలో పట్టుడప్పటకై కోరుచుండుట, కడు సహజము. కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఎన్నికలకు నిలిచిన జాలునని, బిసెంటు ప్రభుత్వము దలంచుచున్నారు. అందుచే మితవాదులు సయితము, కాంగ్రెసు పక్షమువారిపై ననుగ్రహము జూపుడని, రాజప్రతినిధిగారిని వేడవచ్చును. అధికారుల కింకను కొంతభయము గలదు. నెహ్రూగారు గత కాంగ్రెసు సంఘసభలో ఉపపాదించిన తీర్మానమునందు, ఎన్నికలకు నిలువవలయునను సూచనగలదుగాని, పిమ్మట జేమిచేయవలయునో సూచితముగాలేదు. శాసనసభా ప్రవేశ వాదులలో, పలు విధములగు నుద్దేశము లున్నను, ఎన్నికల బహిష్కారమును తొలగించుటకు మాత్రము వీరంగీకరించిరి.

వీరలలో నేకభావము గుదురకనే, నెహ్రూగారు తమ తీర్మానము నిలుల ఏర్పరచియుండురు. మహారాష్ట్రపక్షము రిస్పాన్సివు సహకారము గోరును. వీరికి ప్రతిష్ఠంబనలు సరిపడవు. ఆసంగతిని జయాకరుగాడు కాంగ్రెసు కమిటీ సభలో స్పష్టముగ చెలిపిరి. జోసెఫ్ బాప్టిస్టాగారేమి, కేల్కారుగారేమి, ఇటీవల యోటమూల్ గ్రామమున జరిగిన తిలకు స్వరాజ్యసంఘసభలో, రిస్పాన్సివు సహకారమార్గమునే వ్యక్తపరచిరి. బాప్టిస్టాగారు, సహాయనిరాకరణమార్గమునకే తమ ప్రాతికూల్యమును సూచించి, సరదేహమున కవకాశము లేకుండజేసిరి. ఇక మరొకరిందరకు, ఎన్నికలలో నిలుచుట కభ్యంతరములేదు గాని, శాసనసభలో జేరి ప్రమాణము గైకొనుట కభ్యంతరము గలదు. జమాయతు ఉల్ ఉలేమా సభపారి యుద్దేశము ప్రకారము ప్రమాణము జేయుట మతధర్మవిరుద్ధము. అందుచే మహమ్మదీయ శాసనసభా ప్రవేశ వాదులు, శాసనసభలో బ్రవేశించజాలరు. ఇక ప్రతిష్ఠంబన వాదులన్ననో, ప్రమాణమునకు సంబంధించిన యాక్షేపణల దాటుట కెటులెటులో ప్రయత్నించెదరు. ప్రమాణము గైకొనెడి శాసనసభ్యులు, సంస్కరణ శాసనమును కొనసాగింతుమని వాగ్దానము జేయవలసియుండురు. ప్రమాణవాక్యములబట్టి, వీరు శాసనసభలను భగ్నపరుచు

టకు వీలులేదు. కాని, మనస్సుతో కొన్ని మనహాయింపుల నుంచుకొని, ఈ ప్రమాణము సంగీకరించెదమని, ప్రతిష్ఠంబనవాదులు తెలిపెదరు. ఇటుల చెలువులు ఎంతయసంబద్ధముగ దోచినను, ప్రమాణవిషయము స్వల్పవిషయ మనియు, దానినిగూర్చి ఇంతటి సిద్ధాంత రాద్ధాంతములతో బని లేదనియు, వీరు సరిపెట్టుకొన జూచుచున్నారు. ఆడెడిమాట నిన్నున్నగ నుండవలయుననియు, లోపల నొకసంగ తిని పై కొకసంగతిని చెలువులు నితాకరణధర్మమునకు విరుద్ధమనియు, ఇంతకన్నను ప్రమాణము గైకొని సంస్కరణములను కొనసాగించుటో, లేక వెలుపల నుండి నిరాకరణమును కొనసాగించుటో మర్యాద యనియు భావించెడివారు, ఇట్టి ఎత్తులకు సమ్మతించరు. సంస్కరణముల నుపయోగింపవలెనని యభ్యప్రాయపడెడి జయాకరు, మాలవ్యా గార్లును ఇందుల కంగీకరింపరు.

వివిధ పక్షములవారును ఎన్నికల ప్రయోజనము గూర్చి భేదాభిప్రాయాలై యున్నారు. ప్రయోజనము నుద్దేశింపక ఏకార్యమును గావించుటయు అవివేకము. వోటులకేనుని సమాధానము జెప్పట? ఎన్నికలకు నిలుచుటకు కారణ మేమియో ఇంకను స్థిరపడలేదు. అయినను ముందగ తమ నెన్నుకొనదరేని 1923 సంవత్సరమున జరిగెడి కాంగ్రెసు సభలో ప్రయోజన మేదియో నిర్ణయింపబడునని కలుకుచో, ఏవోటునకయినను విశ్వాసముగలుగునా? సంగతిసందర్భములు తెలియక, వోటిమ్మటకు సమ్మతించుట? శాసనసభా ప్రవేశ వాదులలో, ఇప్పుటికి రిస్పాన్సివు సహకారపక్షమే బలముగనున్నది. అందుచే, ఎన్నికలలో పార్లొనదలచువారు సహకారోద్దేశముతో మాత్రమే మార్పును సూచించుచున్నారు. ప్రతిష్ఠంబనల ప్రతిక్రియల గోరెడివారత్యల్ప సంఖ్యాకులు. ఆ కారణముచే, నిరాకరణవలంబులు శాసనసభా ప్రవేశము విషయమై పూర్ణ విముఖులుగ నున్నారు. దాను, నెహ్రూ ప్రభుత్వము ప్రతిష్ఠంబనలగూర్చి యుపన్యసించుచున్నారు. ఇట్టివారు కొలదిగనున్నను, వీరు శాసనసభలో ప్రవేశించుట, అధికారుల కిష్టముండదు. ప్రతిష్ఠంబనోద్దేశము అసలే లేదని స్పష్టమయినగాని, వీరాక కధికారులు ఇష్టపడకబోవచ్చును. సంస్కరణముల విషయమై, అధికారుల కెట్టి నిరంకుశాధికారము కలదో, చెలుప నవసరములేదు. గట్టివారెవరును ప్రవేశించకుండ వారాటంకపరుపగలుగుదురు. దేశస్వాతంత్ర్యమునకై శరీరస్వాతంత్ర్యమును కోల్పోయినవారు, శాసనసభలో జేర వీలులేదు. ఇట్టివారు చేరకున్న ప్రతిష్ఠంబనలగూర్చి యోచించుటకే వీలుండదు. ప్రతిష్ఠంబనల సవలీలగ దాటుటకు, అధికారులకు పీటో మొదలగు సభికారములెన్నియో గలవు. ప్రస్తుతనియమములు చాల కున్నచో, శాసనసభలో బ్రవేశించెడివారి యర్హతలనూర్చి క్రొత్తనియమముల గావించుటకు, గవర్నరుజనరలుగారికి 76 శేక్షను అధికార మొసగుచున్నది. ఈనియమముల నెటుల యాచరణలోనికి జేపరచునో నిర్ణయించుటకు వారి కధికారము గలదు.

ఇతరకారణముల మూట యటుండ, ఇట్టి నియమములకు లోబడి శాసనసభలో బ్రవేశించుట సలహా గాదా? సహాయనిరాకరణధర్మము నవలంబించుచు, వీనికి లోబడుట హేయముగ నుండును. అధికారులయంగ్రహమున కవకాశము

లేకుండుటకు, తామును తిన్నగ ప్రవర్తింతు మని కాంగ్రెసు పక్షమువారు వారిని నమ్మింపవలసియందురు. ఇంతవరకును అట్టి నమ్మకము కాంగ్రెసు పక్షమువారిపై గురువారమున విటరులునుగారి ప్రతిపాదనముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. కాంగ్రెసులో జేరిన శాసనసభా ప్రవేశవాదము ఎక్కువ సామ్యముగ ప్రవర్తింతు రనియు, తలచినంత సత్తావారియొద్ద లేదనియు, మితవాదుల తరగతిలోనికే వారును నెమ్మది నెమ్మదిగ బ్రవేశింతు రనియు, విటరులునుగారి కికముందు నమ్మకముగలుగుచో, వారు అనుగ్రహము జూపవచ్చును. ఇట్టి పర్యవసానము, కాంగ్రెసుసభకు గౌరవప్రదమా? నిరాకరణోద్యమనాయకు డగు గాంధీమహాత్ముని కీర్తికి ప్రోత్సహకరమా? భారతీయు లింతవరకును గనుబడిచిన యద్భుతత్యాగములతో నిది మేళగించునా? అప్పుడే దాను ప్రభుత్వం చర్యలగుర్చి ఆంగ్ల దేశ వత్రికలలో విపరీతార్థముల గావించుచున్నారు. డెయిలీతెలిగ్రాఫ్ వత్రికలో దానుగారియొద్దేములు విశేషముగారి యుద్దేశములకు సరిపోవుచున్నవని భావించబడెను. సహాయ నిరాకరణ కార్యక్రమమునుగుర్చి దాను ప్రభుత్వం లింకను ముచ్చటించుట, కేవల బూటకమని యూహింపబడెను. ఇట్టి భావము ప్రబలుట, నిరాకరణోద్యమమునకు బలకరమని, దాను, నెహ్రూ గార్లు భావించెదరా? దాను, నెహ్రూగార్లుపై ప్రజల కింకను విశేష గౌరవము గలదు. వారిత్యాగములను మెచ్చుకొననివారు లేరు. మహాత్ముని యుద్యమమును వారు మనఃస్ఫూర్తిగ కొనసాగించుచో, వాటి ననుసరించుటకు ప్రజల కెట్టియూజేపణ లేదు. నెహ్రూగారియొడ సంయుక్తరాష్ట్రములలో నెంతగౌరవ మున్నను, దానుగారియొడ బెంగాలులో నెంతగౌరవమున్నను, వారుపెడత్రోవదొక్కుటమాత్రము ప్రజల కిష్టము లేదని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘముల ఎన్నికల ఫలితముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. దానుగారును, నెహ్రూగారును ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించుటకు మారుగ, తమపదవులకు రాజీనామా నొసగిరి. అయినను, వారిని నాయకస్థానములనుండి త్రోసివైచుటకు పలువు రంగీకరించుటలేదు. శాసనసభా ప్రవేశము పనికిరాదన్న కోటిలో జేరినవారయినను, నెహ్రూగారిని గౌరవించుటకు రంగయ్యరుగారు తమ పదవిని విసర్జించిరి. గత సోమవారము జరిగిన సంయుక్త రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ సభలో, నెహ్రూగారి రాజీనామా సంగీకరింపక, తమ నిర్ణయమును మార్పుకొనవలసినదని నెహ్రూగారిని సభ్యులు మరల గోరిరి. తమ కిష్టమువచ్చిన కార్యదర్శుల నేర్పరుచుకొనుటకు గూడ నెహ్రూగారి కవకాశ మొసగిరి. ఇంతటిగౌరవమును నెహ్రూగారియొడ కాంగ్రెసు సభ్యులు చూపినందులకు, నెహ్రూగారు ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణముగ దేశమును సమవుట కంగీకరింపవలయును. ఈయవకాశమును విడనాడుచో, వీరు తమ ప్రాముఖ్యమును కోల్పోవుదురు. ధర్మబద్ధ మగు నిరాకరణోద్యమము, స్వీయబలముచే కొనసాగుననుటకు సందియము లేదు. నాయకులు కొందరు తిరిగిపోయిన, తాత్కాలికనష్టము కొంత వాటిల్లినను, శాశ్వత నష్టము గలుగబోదు. నాయకుల గొందరును సమాధానపరుచుటకు, అప్రధానవిషయములలో మార్పు గలిగించుట కభ్యంతర ముండదు. కాని, మహాత్ముని యుద్యమమునకు మూలాధారములను పెరికివైచుటకు మాత్రము ప్రజలు సమ్మతించుట దుస్సరము.

సు బోధ

కీర్తిశేఖరులగు బైతుగారు దెలిపినహితమును, విశేషజాతీయంతయు గుర్తించుట భావ్యము. హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము గావలయును. దానిని పొందుటకు హిందూదేశము సంతృప్తిచియున్నదని బైతుగారు స్పష్టముగ చెబుచున్నారు. అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్యము నిచ్చిన, భారతీయులంగీకరింతురు. లేనిచో, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును శాంతిపద్ధతులతో బొందుటకువారు ప్రయత్నింతురు. అందుకును ఆటంకము గలుగుచో, ఒకకొననుండి వారింకొకకొనకు బోవచ్చునని, బైతుగారు మందలించిరి. ఇట్టిదృష్టిలికేమ న కవకాశమియవలదని, వీరు తమసోదరులను వేడుకొనిరి. భారతీయులను పశుప్రాయు లని భావించక, విజ్ఞానసమన్వితు లగు బలమగుజాతివా రని భావించవలయు నని, బైతుగారు విన్నవించుచున్నారు. భారతీయుల స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించినగుర్తింపుడు, లేకున్న స్పష్టముగ నిరాకరింపుడు. ఏదియోయొకసంగతిని వెల్లడిజేయు డని, బైతుగారు ఆంగ్లేయుల గోరుచున్నారు. భారతీయుల స్వాతంత్ర్యమును నిరాకరించుచో, ఆంగ్లేయుల పేరుపతేష్ట లంతటితో కూలిపోవు నని వీరు ప్రతిపాదించిరి. ఇంతస్పష్టముగనిదివర కేయాంగ్లేయు డును సోదరదేశీయులకు హిత మొసగియుండలేదు. బైతుగారు ప్రజలతో కలిసిమెలసి తిరుగుటచే, వారికి నిజస్థితి దెలిసియుండెను. ఈలేఖలను ప్రాసి, వారు స్వదేశమునకు మహావకారమును గావించిరి. ఇట్టి హితమును బోనాడి, ప్రజలమనోరథముల నడ్డగించుట, ఆంగ్ల దేశమునకు శ్రేయస్కరము గాజాలదు.

శాస్త్రిగారి పర్యటనఫలితము

శాస్త్రిగారు పూనానగరమున నిచ్చినయువన్యాసముబట్టి, వారి పర్యటన ము నిష్ఫలమోజనమయ్యెనని స్పష్ట మగు చున్నది. హైందవసమస్య తీవ్రదశయందున్న దక్షిణాఫ్రికాకు శాస్త్రిగారు పోయియుండలేదు. ఆస్ట్రేలియా యందుండునను, వీరిపర్యటనమువలన ప్రధాన సమస్య పరిష్కారము గాకబోయెను. శ్వేత ఆస్ట్రేలియాపద్ధతి నిర్మూలము గావలసియుంక, అపద్ధతికి శాస్త్రిగారు ముందుగనే ఆంగీకారము దెలిపిరి. ఇటుల తెలిపినను గూడ, ఆస్ట్రేలియా తెల్లవారు శాస్త్రిగారిని నమ్మకబోయిరట. వీరు కపటముగ ప్రవర్తించుచున్నారని భావించిరట. పోనీ, ఆస్ట్రేలియాలో నున్న కొలదిమంది భారతీయులకు ఎన్నిక హక్కుల నిష్పించుటకయినను వీరికి చేతగాకబోయెను. ఇట్టి హక్కులను ఆస్ట్రేలియాలో బ్రసాదించుచో, హిందూదేశమునగూడ వీరిని బ్రసాదించవలయు నని భారతీయులు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని వేధింతురని, అక్కడివారు భయపడుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియావారికి, భారతీయుల స్వపరిపాలనోద్యమముపై ఎట్టివిముఖత గలదో ఇందునుబట్టి కనుగొనవచ్చును. అధినివేశ రాజ్యములవారి కింతటి విముఖత యున్నపుడు, భారతీయులకు వారితో పాత్ర గుదురుట తెలుల సాధ్యపడును? అధినివేశ రాజ్యములలో తాము దిగిగినందులకు, ఫలిత ముత్సాహకరముగ లేదని శాస్త్రిగారే భావించుచున్నారు. కాని కొంచెము సానుభూతిని సంపాదించగలిగితమని మాత్రము, వారు సంతృప్తిజెందుచున్నారు. ఇట్టి సానుభూతివలన గలిగెడు ప్రయోజనము మృగ్యమని ప్రజల కిదివరకే దెలియును.

ఏటుగూటి విలాసము

సర్వసు యద్యోగులను విమర్శనమునుండి కాపాడుటకు, పార్లమెంటుసభలో ఏటుగూరు భగీరథ ప్రయత్నముల గావించెదరు. ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రజల దూషణములకు పాల్పడుండ ఫలప్రదమగు మార్గము నవలంబింపవలయు నని, ఏటుగూరు మరల ప్రశ్నించిరి. ఇటీవల వత్రికాసంపాదకులపై మాననష్టముక్రింద తరుచు చర్యదీసికొనుట యాచారమయినది. ఈయాచారమువలన, పరిస్థితులు కొంత వరుకుచక్కబడెనని, విటరులునుగారు బెదరుదీర్చిరి. ఇంతకన్నను ఫలదాయక మగు చర్య లవసరములగుచో, ఇండియా ప్రభుత్వమువారిందును గూర్చి తప్పక విచారించెదరని, విటరులును గారభయమొసగిరి. డియోగులను, ప్రజావిమర్శనమునుండి రక్షింపవచ్చును. విమర్శన మసలే వెలువడకుండ జేయవచ్చును. కాని అధికారులచర్యలే, వీనికి తగిన వ్యాఖ్యానములు. వేరువ్యాఖ్యానముతో బని యేమి? అన్యాయముగాని, న్యాయముగాని, వానియంతట యవియే బయల్పడును.

అధికారుల దృష్టిపథము

లాలాదునిచెందు, ఆట్టులే రషీదుగార్లు క్రిమినలు లాసవరణచట్టముక్రింద శిక్షితు లగుటచే, న్యాయవాదుల పట్టికనుండి వారిని తొలగించుటకు, పంజాబు హైకోర్టువారు వారికి నోటీసు నంపిరి. ఇట్టి దృష్టిపథముగల యధికారులు, నిరాకరణవత్రికమువారి కితరసౌకర్యముల నొసగెదరా? గాంధీమహాత్మునితో సంప్రతించుటకు, నెహ్రూగారికి యుద్ధవాదా జయిలు సూపరింతుండెట్లుగారు మొదట నవకాశ మొసగిరి. కాని, మరల నిరాకరించిరి. ఏమియుపద్రవము వాటిల్లు నని వీరికి దోచెనో? ఇట్టి నిరంకుశత్వము నెమర్చొనుటకు, నిరాకరణోద్యమము నెక్కుడు పట్టుదలతో కొనసాగించుటయే మార్గముగాని, దానిని బలహీనపరచుట మార్గము గాజాలదు.

జయంతి వేంకటనారాయణగారు

కడలూరుజయిలునుండి విడుదలయై, నేటిదిన మినగరమునకేతెంచిన, జయంతి వేంకట నారాయణగారికి, స్వాగతమొసగెదము. వీరు మతసాంఘిక సంస్కరణములందు పాటబడుటయేగాక, స్వరాజ్యోద్యమమునగూడ శ్రద్ధతో పాల్గొని గంజామునుండల ప్రబోధమునకు కారకులయిరి. వీరి రాకవలన, గంజామునుండలమునందు శార్యోత్సాహమధికమగునయ్యెను, నిర్మాణ కార్యక్రమము ఎక్కువచురుకుగ కొనసాగునయ్యెను తెలచెదము. శార్యోత్సాహమునకు వెడలిన దేశభక్తు లొక్కొక్కరే విడుదలయగుటచే, వానిసహాయమున ఆంధ్రులు తమ ధర్మము సితరుణమున జయప్రదముగ నిర్వహించెదరని విశ్వసించెదము.

సూతన తమిళదైనికవత్రిక:—నూతనం కాస్త్రజ్ఞుడయి. యజ్ఞ, సుందరకర్మలక్ష్యుడగు యాజ్ఞకుడయి. ఏస్కాల్ ఫీపు ప్రెసిడెన్సీ మెంబ్రేట్టు కోర్టులో బాలభారం అను సూతన కవిశైలిని ప్రతికాసంపాదకులుగ ప్రతినెస్తానది.

ఒక ఘోరహత్య:—నిన్న రాత్రి ఏడుగంటలకు త్రిపురేశ్వరులూ హైకోర్టులో ఆట్యానినియం కంపెనీపట్ల అన్యదర్శి అను ఒకకొడుకి జేయువానిని, ప్రక్కకోర్టువారు యిరిని దుకాణంకెట్టి కొద్దికోణా వైద్యుడు యెక్కువలూసము వచ్చుచున్నదను ఆట్యానితో వదిలించిరి తెలియబున్నది. ఈసంగతి వినుచోగా హోలీసుస్టేషనులో తెలియగా నుద్యోగస్థుడగు కుంభాను ఆంధ్రంగాను రామకృష్ణ అను యాజ్ఞకుడు బాలభార నిర్దోషి యా హత్యచేసినది ఆరెట్లు జేసెది.

దేశీయ వార్తలు

సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు సంఘము

పండిత నైహలాగారి తీర్మానమునుగూర్చి చర్చించి మరల నాలోచించుటకు నైహలాగారిని కోరుట

లాలా ధుని చెందు గారు

న్యాయవాదులపట్టికనుండి తొలగించుటనుగూర్చి నోటీసు వంపుట

శ్రీయుత జె.వి. నారాయణగారు

నిన్నటిదినమున కడలూరు చెరసాలనుండి విడుదల యగుట

అకాలీల సంస్కరణోద్యమము

ఫైదీల సమస్యను - చెరి నాలుగువందలముల నిచ్చుట - ప్రభుత్వ ప్రకటనము

గురుకవాగు అకాలీఫైదీలలో 100 కి 20 మందిని వదలి వేయుచుండుట

లాలా ధునిచందు
అబ్దుల్ రషీదు గారు

న్యాయవాదుల పట్టికలో నుండి

ఏల తొలగింపగూడదు?

పంజాబులో అంబలాపట్టణమున కక్షిలు లాలా ధుని చందు ఆద్యక్షులు అబ్దుల్ రషీదుగార్లు శ్రీ. లా. ఆ. చట్టము 17 క సెక్షన్ ప్రకారము కీషింపుండి చెరి ఆరునెలలు కారాగృహమున నుంచుటగాన వారి పేజీలపై న్యాయవాదుల పట్టికలో నుండి తొలగింపగూడదో జనవరి 19 వ తేదీన సమాధానము చెప్పవలె నని వారి కిచ్చిరిని పంజాబు హైకోర్టు దిష్టిజిప్టాగ్రాఫ్రాసెత.

సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు

సంఘము

సంఘాద్యోగుల ఎన్నికలు

ఈ నెల 11 వ తేదీన సంఘభృతలహాదూరులో జరిగిరి ఆద్యక్షులకు రాజీనామా నిచ్చుచు నవంబరు నెల 10 వ తేదీన పండిత మోతీలాలు నైహలాగారు ప్రాసితేఖను గూర్చి చర్చ జరిగిరి. ఆరుగంటలపేపు సభాకార్యాలలోవనము జరిగెను. "నైహలాగారి రాజీనామా నామోదింపగూడదు. కానినిసుచ్చి మరల ఆలోచించుటకు నైహలాగారిని కోరవలెను." అనుతీర్మానము నామోదించిరి. కాననకథలకు నైహలాగారు నైహలాగారిని పాటు రాజీనామాలు నిచ్చినదివ్యాగుల రాజీనామాలు గూడ నామోదింపబడెను. కాననకథలకు నైహలాగారు దత్తను కత్తుమునకు చేరినవాడను, యిదివరకు రాజీనామాలు నివారనకు కార్యదర్శులుగూడ రాజీనామాలు నివారణ సరిపాటు తీర్మానింపగా వాదనాడ నైహలాగారు నిచ్చిరి. అటుపిమ్మట ఎన్నికలనుండి కార్యదర్శులుగా నూచించిరి. వారిలో తనకనుకూలమని తోచినవారిని నలుగురిని నైహలాగారు నిర్ణయించునట్లు తీర్మానించిరి. అధ్యక్షులలో నొక రక్రమముగా ప్రవర్తించుటనుగూర్చి పిమ్మట చర్చించబడెను. అసభకు పండిత మదనమోహన మాలవాగూడగూడ వచ్చిరి.

అకాలీల సంస్కరణోద్యమము

అకాలీ ఫైదీల సమస్యను

పంజాబు ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము

అకాలీలలో నుంచిన అకాలీలకు పట్టుకు వ్రేలాడ దీసిరి. వారిలో నొకడు చనిపోయెను అని గురుద్వారాసంఘము వారు ప్రకటించినవార్త నిజముగాదు. అకాలీలలో నున్న ఫైదీల కంకరికిని రల ఒక ప్రాంతానికిను తలకు మూడువందలములను యిచ్చిరి. కిక్కు ఫైదీలకు తలకు నాలుగు వందలములను ఒక కోటును యిచ్చిరి. ఫైదీలకందకును గూడ మరియొక పద్ధత మును నాస్తిగా నిచ్చుటకు ఏర్పాటుచేయబడెను. వారు వంతు కొనుటకు ధేరాగాలు యిచ్చుటకు ఈ ప్రభుత్వమున వైదిక పద్ధత ప్రాధాన్యమునుగూడ నున్నది ముఖ్యమంత్రియొక్కవచ్చుచున్న ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

గురుకవాగు అకాలీఫైదీల విడుదల

100 కి 20 మందిని వదలి వేయుట

గురుకవాగులో అరెస్టుచేయబడిన అకాలీ ఫైదీలలో 100 కి 20 మందిని వదలి వేయుచున్నా రని కోరికని సంఘము వారు ప్రకటించిరి.

నాన్హానాహత్య కేసు

కింగు బారింగుగార్లు తెచ్చిన మహానష్టపుదావాలు ఈదావాలు లాహోరు న్యాయాధీశ్వర్యలో చాలకాలము నుండి విచారణ జరుగుచున్నవి. బారింగుగారి దావావిచారణ 13 వ తేదీన జరిగినది. మొదటి ముగ్గురు మద్యాయాల తక్షణతీర్చిన 12 గురుకు అకాలీ పరిపాలక సంఘసభ్యులు కారని రుజువైనది. కింగుగారి దావా 23 వ తేదీన విచారణ జరుగును.

మిక్కిలి గొప్ప భూకంపము

సముద్రము పొంగి దేశమును ముంచివేయుట

కొత్తఖండము బయలుపడెను సూచనలు దక్షిణ అమెరికాదేశమున చిల్లరాష్ట్ర ప్రాంతమున దక్షిణ పసిఫిక్ మహాసముద్రమున దఖో భాగమున గొప్పభూకంపము కలుగుటచే ప్రపంచ మంతయునుగూడ కదలడ లాడెను. భూకంపములను నిరూపించుటకు అంగ్లదేశమున కొన్ని యంత్రకాలలు కలవు. అదేశమున పచ్చిచు బ్రూంవిత్తో జే. జే. మెగారి యంత్రకాలలో ఉదయము 5 గంటలకు ప్రమాదముచ కమగుంటు మోగగా యింటివా రందరను దగ్ధులై లేచిరి.

ఫణిక్ల సముద్రమునందుకు భాగమున భూమిపగులు వారగా ఎక్కడనో యున్న అంగ్లదేశమున ప్రమాదముచకడ గుంటు మోగుట చాలవంతగా నున్నది. దానిని బట్టిచూడ నా భూకంపము మిక్కిలిగొప్పదని తేలుచున్నది.

దక్షిణ అమెరికాలో అర్జెంటైన్ లో తీరములకు అతడులు బయలుపడెను. కోకింబో, కోపెయాపో పట్టణములకు చుట్టు పట్టు నా తరుణు చాల కొద్దిగా నుండెను. కోకింబోలో పొరులు భయభ్రాంతులై ప్రక్కలమీద నుండి లేచి విద్యుద్దీప ములను వెలిగించుటగా నాదీపములు వెంకక మంటలు లేచి నందున వారు కొండెలంకకు పారిపోయిరి.

సముద్రముపొంగుట

మొదటి అడుగు కలిగిన 5 నిమిషములకు సముద్రము లోజికి లాగుకొని పోయినది. వెంటనే సముద్రోదకము పెద్ద స్తంభమునలె అకంపము నలుపుట్టు లేచి విరిగి కోకింబో లాగి దానట్టణములపై పడెను. మరి అయిదు నిమిషములకు మొదటి దానింటె మిక్కిలి పెద్ద కెరకము 150 అడుగుల ఎత్తులేచి దేశముపై పడి పడెను.

అదేమొదలన కొంకింబో పట్టణమున నాల్గవంతు ప్రదేశము కొత్తగా నాశనమైనది. హ్యూగు, రైలుస్టేషను మున్నగునవి నాశనమయ్యెను 40 అడుగుల ఎత్తుయందును పొడవు 1 కి.మీ. పట్టణమున పొట్టుపై పడెను. సముద్రముకింద భూకంపము చాల ప్రబలమ నుండే తీర్మానము 5000 మైళ్ల దూరమున నున్న చువాచీ యొద్ద గూడ సముద్రము ప్రవాహము పొంగి నది. అందుకు రెండుసార్లు ప్రపంచమునం దంతటనుగూడ గొప్ప వికృతిని చూపుచు యంత్రకాలలో యంతయును నూచించెను.

చిల్లీలో మిక్కిలి గొప్ప భూకంపము

చిల్లీలో వెయ్యిమంది నుదసిరి వారిలో చాలవందల సముద్రమున నుదసిరిపోయిరి. వెళ్ళుచేయండి గానియులు వెళ్ళెను. 85000 మంది నలుగురినెంతయడ యిద్దన్నయు చూచిపోయెను. భూకంపములకు ఉప్పెనలకు అన్యోన్యసంబంధము

గొప్పభూకంపములు కలిగినతోడనే సముద్రముపొంగుట గూడ వూ సాగులుజరిగినది 1755లో లిగ్నాభూకంపము కలగ గానే గొప్పకెరకము నూగమువైదెను. కామచట్టాకు దక్షిణము లాపాట్కా అగ్రమున 1787 లో భూకంపముకలిగినవెంటనే కెరకము 210 అడుగుల ఎత్తులేచెను. తుపానుపట్టిపుడు కొండలపాంతమున లేచి కెరకములు సాధారణముగా 30 - 40 అడుగుల ఎత్తుకు మించితేవుగాని దక్షిణ అమెరికా లో మాత్రమే కెరకములు మరల పడవ నడుసు కలిగించుచున్నవి. అట్టిప్రబలు భూకంపములకంతగా జడియరు. ఉప్పెనకెరకములకు మిక్కిలిగాజడియరు. భూకంపములన సముద్రమునందు గలిగిన మిక్కిలముగు నుద్యోభములననే యిట్టికెరకములు తేచునని యూహించునై యున్నది.

కొత్తవిశాలఖండము

కొత్తగా మిక్కిలి పెద్దదగు నొకఖండము పసిఫిక్ మహా సముద్రమునందే బయలుపడెను భూగోళ వేత్తలు నూచించిరి. ఆముద్రమునందే భూకంపములు మున్నవి. అయ్యది కొన్నిచేల యెడ్ల కొకసాక్షికొత్త దీవిలో బయలుపరుచు చుండును నూకినవర్తత భిరమునో వెలిబరుచుచుండును. పురాణములలో తెలుపబడిన ఖండములలో నికముందు బయల్పడెన నున్న దారకఖండము, లేకదీపము అని న్యాయుండియా పత్రికయందు ప్రకటించెను.

శ్రీయుత త్రిభువనదత్తగారు

ఫటావాను గోడమీద నంటించినందుకు

నత్సరము కఠినశిక్ష

ఫిజాబాదులో శ్రీయుత త్రిభువనదత్తగారు ఈతే మాలఫటావాను గోడపై నంటించినందుకు ఆయనకు 6 వ తేదీన అరెస్టుచేసి 107 కింద కేసుచేసిరి. ఆయనకు ఒకవత్సరము కఠినశిక్ష వేయబడెను. ఫిజాబాదు కలెజీయలు అసటావా నొకఫలకమున వ్రాసి దానిని వెంటగొని అఫటావాను విగ్రహా చదువుకు 6 వ తేదీనుండి ప్రతిదినమున పీఠుల వెంట తిరుగుచున్నారు. దినమున కొక రిద్దరిని అరెస్టు చేయుచున్నారు.

శ్రీయుత జయంతి

వెంకట నారాయణగారు

కడలూరు చెరిసాలనుండి 13 వ తేదీన

విడుదల చేయబడిరి

ప్రభుత్వ శ్రీ. వి. నారాయణగారు అహమోద్యమము నవలంబించి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్షకు పాత్రులై కొంత కాలము గడంపుచు వెరిసాలలోను పిమ్మట చెన్నపురి వెరిసాలలోను నుంచుండి పిమ్మట కడలూరు చెరిసాలకు వంపబడిరి.

కడలూరు చెరిసాలకు వచ్చి కరాకేసు ఖయిలీలో వీరే నుండెటివారు. వీరికి వెరిసాల మాడుబోజులు నూజరా యయ్య జడెను.

కడలూరు చెరిసాలలో ప్రస్తుతము రాజకీయ ఫైదీలకు భోజన సదుపాయము వైశ్యకాలాధికారి అనుగ్రహధీనమై యున్నది. అందువలన అరెస్టుకొందకి కిచ్చుటయు కొందరికిరాకరించుయు జరుగుచున్నది. ఇందుల కలిగి చుటలై త్రేమే వారణముగాని వరేది యీను కనబడును. ఇదివ్యాధులు గావని కలచి చాలమందివైశ్య కిచ్చుములను వదిలివేసిరి. వారివత్తులు పులుసుమూత్రమె ఆధాముగా నున్నది. ఆపులును యానవడెకిసాలలో వండుటచే ను వండుగా కిచ్చుమారిపోవుచుండును. ఆపు డిక వేరాడరు వే యుండెను. అందులకు చాల యిబ్బంది కలగుచుండును. వెయ్యి వడ్డెక, కూర, పులుసు, టీ గాని కాఫీగాని అందరికిని సదుము గాయుచ్చువడ్డె వీవేదినగాని యి యిబ్బంది తొలగదు. టర గులో దీపము లేకపోవుటవలన చాలా యిబ్బందిగా నున్నది. ఏవో సౌకర్యములు జరుగునని నూపర్చుంటు చెప్పబడుగాని ఏమియును జరుగలేదు. పులుసలు మున్నగు వ్యయామమేదెన నుండు టత్వంసరనను. అని కేదందయము మాకార్యాలయమున కేరంది నారాయణగారు తెలిసిరి. నారాయణగారు కేసును లేపుచు చెన్నపురియందుండి ఎల్లండి బందరు వెల్లెదను. ఇటు నుండి రాజమండ్రి లాకినాడ వెల్లి 18 వ తేదీన నిజామాగ్రహము 19 వ తేదీన బరంపురమున చేరుదరు.

ధీనానామ ప్రకటింపబడిన ప్రక్షులంగా ప్రాణ సత్వకా
 బోధన గూర్చి బి. యల్. విశ్వ. పి. యల్. మిత్ర సోమరా
 తాయిగారును, కైల్వేరపాలనమును గూర్చి బాగ్. పి. యల్.
 మిత్ర గార్లును, ఇండియా కంట్రీ కిని
 గుప్తీవేగార్లు శేక్సరయ్యనుగూర్చి దాక్షర ినా ర గా
 రును, కాంతిసమయమున నిండియుండేయ్యుండెట్లొ జ్యోతి
 నందుటకు వైస్రాయిగల యధికారునుగూర్చి నివాల్సాగారును
 బన్నుజిల్లాలో బరిహోబు నాధులనలన హాథిని లభయమున
 వైస్రాయిగారి యధికారునుగూర్చి బి. యల్. విశ్వగారును
 ప్రక్షుల సేయుచురు.

విదేశ వార్తలు

ఆసహాయవాదులు శాసనసభా ప్రవేశము

వింటరుటన్ ప్రభువుగారి ప్రకటనము

భారతదేశ విషయములపై కామన్సునభలో చర్చ

లండను, డిసంబరు 12:—కలనలు వెడ్జివుడ్ గారు కామన్సునభలో ఇట్లు చెప్పిరి:—

శాసనసభల ఎన్నికలయందు పాల్గొనిన నట్లు ఆసహాయవాదులను మార్పు విషయమై యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులతో సగముమంది అనుకూలురుగను సగముమంది పతికూలురుగ నున్నారు. కాంగ్రెసుసభ్యులకు లనే కుటు శారాగ్రహమునకు పంపబడుటచే వారు ఆభ్యర్థులుగ నుండుటకు విలు లేకున్నది. ఇది యొక గొప్ప అటంకముగ నున్నది. ప్రత్యేకముగ కొందరు పట్ల నైనను లేక రాజకీయ నిర్బంధితులందరి పట్ల నైనను ఈ చట్టము అనువర్తించునట్లు చేసి వారు శాసనసభలకు ఆభ్యర్థులుగ నుండునట్లు చేయవలయు ననియు లేకున్న ఈ ఇబ్బందిని తొలగించు విషయమై రాజప్రతినిధిగారితో కలిసి ఆలోచింపవలయుననియు నేను సలహా ఇచ్చుచున్నాను.

వింటరుటన్ ప్రభువు

వింటరుటన్ ప్రభువుగారిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:

కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల అభిప్రాయము లెల్లున్నవో నాకు తెలియదు. కాని ఆజ్ఞోల్లంఘనవిచారణ సంఘసభ్యులలో సగముమంది శాసనసభల ప్రవేశింపవలయుననియు, నిర్బంధితులు ఆభ్యర్థులుగ నుండరాదనను నిబంధన అమలునం దున్నంత కాలము శాసనసభాబహిష్కారమును రద్దుచేయుట ఆత్మగౌరవకరముగ నుండదని మిగిలిన సగముమంది సభ్యులు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇట్టివారి సంకటములను తొలగించుటకై రాజప్రతినిధితో ఆలోచింపవలయునని పిలువప్రభువుగారికి సలహా ఇచ్చుట నా కెంతమాత్రము ఇష్టము లేదు.

ప్రభుత్వ సేవకులను దూషించుట

భారతదేశమునందలి వార్తాపత్రికలు అధికముగ ప్రభుత్వోద్యోగులను దూషించుచున్నవనియు అందుచే పోలీసు సివిల్ సర్జనులకు చేపా రక్షకులు ప్రభుత్వ సేవ చేసేవలెను పుచ్చుకొని తమవలతు రాజీనామా ఇచ్చుచున్నారనియు ఇట్టి దూషణమును నిలిపివేయుటకై టి.ఎ.చర్చి అవలంబించు విషయమై పిలువప్రభువు గారిలో వింపవలయుననియు కలనలు వెడ్జివుడ్ గారు కోరిరి. వింటరుటన్ ప్రభువుగారు సమాధానము చెప్పుచు దూషించబడిన అధికారులు మానవత్వపుదానాలు తెచ్చుటకై ప్రభుత్వమువారు సౌకర్యముల సౌకర్యములనున్నారనియు, ఈ సందర్భమున ప్రస్తుతపురిస్థితులు తృప్తికరముగనున్నవనియు చెప్పిరి.

పబ్లికనర్సిసులు

పోలీసుఉద్యోగులు తమ ఉద్యోగ కాలము ముగియక మునుపే తమఉద్యోగములకు రాజీనామా లిచ్చుచున్నారాయని సర్. ఆర్థర్ హేలుబూచగారు ప్రశ్నింపగ ఇండియా పబ్లికనర్సిసుల డివిజనులకు పిలువప్రభువుగారు క్రద్ధతో పరిశీలించుచున్నారని వింటరుటన్ ప్రభువుగారు తెలిపిరి.

రైల్వేలు

మేజరు కెల్లిగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు 1921 సంవత్సరము ఏప్రిలు 1 వ తేదినుండి ఇంకవరకు 21 కి. మిలియనుల పానలు రైల్వేకాపిటలు జకాంటు కింద వ్యయముచేయబడినాయని ఇందులో 17 కి. మిలియనుల పానలవిలువల సామానులు ఇంగ్లాండుదేశమునందు కొనబడినాయని ఇంకను రైల్వేరకులకు ఇంగ్లాండునంత అధికముగ ఆర్డరు ఇవ్వబడినాయని వింటరుటన్ ప్రభువు గారు తెలిపిరి.

నష్టపరిహారముల సమస్య

ప్రధానామాత్యుల సమావేశము

రూరు ఆక్రమణమును ప్రాంతీయారు కోరుటయే

భేదాభిప్రాయములకు కారణము

లండను, డిసంబరు 12:—లండనునందు జరిగిన ప్రధానామాత్యుల సమావేశమునందు ఎట్టి తీర్మానములు గానింపబడలేదు. మరల ప్రధానామాత్యులు జనవరి 2 వ తేది పారిసులో సమావేశమయ్యెదరు. జర్మని నష్టపరిహారముల సమస్యను మిత్రమండలి వారు ఒకరితోకరు అచ్చుకోవలసిన ఆధ్వలమును ఆస్యోక్త్యంబంధ మున్నదని ఈ సమావేశమునందు అంగీకరింపబడినది. ఇదియే యీ ప్రధానామాత్యుల సమావేశపు ముఖ్య ఫలితము. ఇంగ్లీషువారు యునైటెడు స్టేట్సువారి కియ్యవలసిన ఆస్య విషయమై ఆమెరికావారి యభిప్రాయము తెలిసికొనవలయునని సోపనముగాను చెప్పిరి.

రూరు ఆక్రమణము

ప్రాంతీయారు రూరనది ప్రాంతములందున్న జిల్లాలను ఆక్రమించుకొనవలయునని కోరియుండిరి. బ్రిటిషువారు ఇందుల కెంతమాత్రము అంగీకరింపరైరి. సమావేశము ప్రయోజన మగుట కిదియే కారణము. జర్మనీవారు కోరినట్లు జనవరి 15 వ తేదినుండి ఆస్యను చెల్లించుటకు కృతని యియ్యవలయుననియు రూరును ప్రాంతీయారు ఆక్రమించి ఒడంబడికలను జర్మనీవారు సక్రమముగ సెలవేయవలయుననియు ప్రాంతీయారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. పారిసునందు జరుగు సభకు బ్రిటిషు ఎంపెంటి ప్రతినిధులు ఆహ్వానింపబడుదునని తెలియుచున్నది. ఈ విషయమై ఇంగ్లీషువారు మాత్రము భేదాభిప్రాయము గలవారైయున్నారు.

జర్మనీవారి ప్రకటన

రూరును ఆక్రమించెదమని ప్రాంతీయారు భయపెట్టుటచే జర్మనీవారు ఆస్యకోరి నష్టపరిహారముల విషయమై లండనుసమావేశమునందు కొన్ని సలహా లిచ్చిరను నూచనను ఖండించుచు జర్మనీవారు ఈక్రింది సమాధానము ఇచ్చుచున్నారు:—

“ఆస్యగ కొంతభాగము నేరంది నష్టపరిహారముల నిచ్చి వేరుటకును మార్కు-విలువను స్థిరపరచుటకును ప్రయత్నింప నెంచితిమి. రూరప్రదేశమును ప్రాంతీయారు ఆక్రమించిన ఆస్య దొరకుట చుర్రవలెను. ఇతరదేశములకు జర్మనీపట్ల సమృద్ధిము కుదురుటకు జర్మనీవారికి ఎట్టి ఇబ్బందులు లేకుండునట్లు చేయుట అవసరము.”

తీవ్రము భేదాభిప్రాయము అన్నను చర్చ కాంతముగను స్నేహభావముతోడను జరిగెను.

కామన్సుచర్చ

బోనరులగారి ప్రకటన

పార్లమెంటు సభలో బోనరులగారిట్లు చెప్పిరి:— పారిసునందు మరల ప్రధానామాత్యులసమావేశము జరుగనున్నది గాన యీ విషయమై బహిరంగముగ ఎట్టి ప్రకటనము గానించుటకు విలులేదు. కాని జర్మనీవారు ఇయ్యవలసిన మొత్తమును సంపూర్ణముగ వారు ఇవ్వలేనందున మిత్రమండలి వారు ఒకరితోకరు అచ్చుకోవలసిన ఆధ్వలవిషయమై తిరుగ ఆలోచింపవలసినదని దను నూత్రము యీ సమావేశమున స్థిరపరపబడినది. ఈ విషయమై ఆమెరికావారితో కలిసి ఆలోచించుట అవసరమగుచున్నది.”

వత్రికాభిప్రాయములు

నష్టపరిహారముల సమస్యపై మిత్రమండలి మంత్రులకు భేదాభిప్రాయము అన్నను సమరసభావముతోనే పనులు జరుగుచున్నవి వార్తాపత్రికలు సంభోషించుచున్నవి. జర్మనీవారు కక్షకుముగ తమ ఆర్థిక దుర్బలము ప్రకటించుచున్నారనియు మిత్రమండలివారియందు భేదములు ప్రబల ముండునట్లు చేయువలయునని ఇంగ్లీషువారు ప్రాంతీయారు ఏకాభిప్రాయము గలవారై యుండుట భవనూచక మనియు డెనులీ మెయిలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

రూరు ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొనవలయునని జర్మనీకను ప్రాంతీయారు ఉపసంహరించుకొనిన గాని యీ కిమిదక అంత మొదదని డెనులీ కానికలు వ్రాయుచున్నది.

మంత్రులు స్వదేశములకు పోవుట

లండను, డిసంబరు 12:— నేటి దినము ఉదయము మిత్రమండలి మంత్రులు తమ స్వదేశములకు ప్రయా

ణమైపోయిరి. పారిసునందు జరుగనున్న సమావేశమునందు యీ సమస్య పరిష్కరింపబడు నని నమ్ముచున్నానని పాయింకేరు గారుచెప్పిరి.

పాసిఫిక్ ద్వయమునకు చేరినవాడు కొందఱు విక్టోరియా ప్రేమను(బండను)గారు సమావేశమై సిగ్గురు మసలానిగా ఉత్సాహపూరితులగు పినుకోలాసిరి.

లా సే ను మ హా స భ

జలసంఘట సమస్య

లీక్సిల్లు, డిసంబరు 12:— లాసేనుమహాసభ 4 వ : మిషను సమావేశమునందు టర్కీ-ప్రతినిధులు అనుకూలముగ నుండుటచే కొంతపని జరిగినది. జలసంఘట స్వాతంత్ర్యము విషయమై మిత్రమండలివారి సలహాలను వైనిక నావిక క్రవీలులు పరిశీలింతుట ముగిసినది.

కర్ణాటకప్రభువు

లాసేను, డిసంబరు 11:— మొదటికమిషను అధ్యక్షత వహించి కర్ణాటక ప్రభువుగారిట్లు చెప్పిరి.

అసియా ఇతిరప్రదేశములందు అల్పసంఖ్యాకులగు క్రైస్తవులు రక్షణ పొందువిధముననే టర్కీ-వారు అల్పసంఖ్యాకులై యుండు ప్రదేశములందు ప్రత్యేక సౌకర్యములు కలిగియుండవలెను. టర్కీ-వారికి తూర్పుప్రభువు ఇచ్చు సందర్భమున అల్పసంఖ్యాకుల రక్షణవిషయమై తమ కట్టుదిట్టముల నేర్పరచవలయునని ఒకవరకు కోరబడెను. టర్కీ-వారి వివరము ఇప్పుడు తెరవేర్చవలెను. అల్పసంఖ్యాకులను కక్షించుటకై కర్ణాటకప్రభువుగారు యీ క్రింది సలహాలను నూచించిరి:— పసిఫిక్ గారంటీలను వృద్ధిచేయుట, కడచిన తొమ్మిది సంవత్సరములలో జరిగిన సంఘటనముల సందర్భమున నిష్పందింపబడిన వానిని గ్రీకు తురుష్క-ప్రభుత్వములవారు విడుదలచేయుట, పశ్చిమప్రభువు నందలి మహమ్మదీయులకును, టర్కీ-యందలి క్రైస్తవులకును వైనిక నిష్పంధనేరకు బదులు కొంతభాగము విధించుట, కాన్స్టాంటి నోపిలునం దొకనూపరువై జరిపాడిని ఏర్పరుచుట మున్నగు ఏర్పాటులను నూచించిరి.

కాన్స్టాంటినినోపిలునందలి గ్రీకులు

కాన్స్టాంటినినోపిలునందలిదలచిన గ్రీకులకు టర్కీ-వారు కొన్ని సౌకర్యములు కలుగజేయుచున్నారని తెలియుచున్నది.

మోసలు భావిదశ

ఇరాకు ప్రతినిధిగారు జపాన సామగారు టర్కీ-ప్రతినిధులతో మాట్లాడుచు మోసలుగలందు ఆరబ్బులు అధికముగ నుండుటచే అదేశము-టర్కీ-వారి వశమునం దుండకూడ దనెడి భూగోళ స్థితిని బట్టియు పూర్వపాపాముఖ్యతబట్టియు మోసలు టర్కీ-వారికి చేరవలయునని టర్కీ-ప్రతినిధులు వాదించిరి. ఇందులకు ఇరాకు ప్రతినిధి సభ్యుడు అంటోలియావై దండెత్త వలయునని అమీరు ఫీసులుగా రెంతమాత్రము కోరుట లేదని చెప్పెను.

ఇంగ్లాండు ప్రతివాదపారము

లండను, డిసంబరు 12:—బిట్ల ఆఫ్ ప్రేతువారి లెక్కల ననుసరించి ఇంగ్లాండు ప్రతినిధులకులు 17,72,000 పానలు కల్గినవనియు ఎగుమతులు 9,00,000 పానలు అధికమైనవనియు తెలియుచున్నది.

నావికాధికారులచూససభయందు గ్లాస్కోనుండి బొంబాయికి పంపబడు గుడ్డలపై విధించబడు ఛార్జీలను కల్గింపవలయునని తీర్మానింపబడినది.

దేశభక్తిగల ఇటాలియనులు

ఇటలీదేశ పున్నెర్వాణమునకు భనముకావలయునని సిగ్గురు మసలానిగాను విన్నపముప్రకటించగ ఆసేకులు ఉత్సాహముతో విరాళములు పంపు చున్నారని మాటలుతెలిపాత్త పంపుచున్నాడు.

రంగూను హైకోర్టు

జడ్జిలు నియోజింపబడిరి.

డెల్లీ, డిసంబరు 13:— బాకల్టా రెంటుసిగ్గీ గారును, కాక్ గారును రెండుసంవత్సరములవరకు సహాయన్యాయమూర్తులుగ నియమింపబడిరి. శ్రీ మిత్రగారి స్థానము గవర్నరుజనరలుగారిచే నామోదింపబడినది.

ఫోర్టు సెంటుజార్జిజెట్టు

డిసెంబరు 12 మంగవారము

శ్రీకృష్ణ

పి. వై. జి. కాంబెజుగారు స్థానికస్వపరిపాలన కాళి ప్రభుత్వకార్యదర్శి నియమింపబడిరి.

రాజకీయకాళి

తెల్లసెంటు ఇ. యం. అగ్నిగారు మద్రాసు గవర్నరు గారి ఆంగరత్వము నియమింపబడిరి.

మల్టీజియస్టికలు కాళి

కృష్ణాజిల్లా ఫిరువరంలో నున్న రెకరెడు అరెస్టు సెన్ట్రల్ గృహానికి మ్యరేజిలెస్సు లిచ్చు సర్టిఫికేటు అధికారమును పడినది.

మెరైనుకాళి

గర్ గార్డను (ఫిరువర గార్డు (బెన్జుంకుకంపెనీ) మద్రాసు వాణిజ్యసంఘముచే మద్రాసు పోర్టుట్రస్టీగ సెన్సుకొనబడిరి. మహమ్మదు మూసాసేటు బహదూరుగారు దక్షిణహిందూస్థాన్ వాణిజ్యసంఘముచే మద్రాసుపోర్టు ట్రస్టీగ సెన్సుకొనబడిరి.

లాకాళి

దావులూరు ఉమామహేశ్వరరావుపంతులుగారు గోదావరి జిల్లాలో మూడు సంవత్సరముల పాటు ఆనెరి డెప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి. వీరికిప్పు రాజమండ్రిలో పెట్టుకొనుట కధికార మియ్యబడినది. అలెగ్జాండరు మల్లియాక్ మ్యక్ డోగలూరు మద్రాసు వెరీఫైర్ నియమింపబడిరి.

చెరువుపేరు కృష్ణ అంకమ్మగారు చిత్తూరుజిల్లా కాళి మాన్సి బెంచీమేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూకాళి

యస్. వీరాస్వామి వాయుడుగారు గుంటూరు (రెవెరి డెప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

రావుసాహెబు జయంతి రావమూర్తి పంతులుగారు వికాఖట్నం (రెవెరి నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన కాళి

హెరార్లు సోమల (బ్రాసుగారు మద్రాసు కార్పొరేషను కార్నిలరగ సెన్సుకొనబడిరి.

కుడురని రామరావుగారు బెర్హంజిల్లాబోర్డు వైస్-ప్రెసి డెంటుగ సెన్సుకొనబడిరి.

విలూరు వెం. ఉ తిరుమలరావుడుగారు గుంటూరు తాలూకా ప్రెసిడెంట్ యూనియనుబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. డి. రామచంద్రరావు పంతులుగారు బెనవాడ మ్యునిసిపల ఛైర్మనుగ సెన్సుకొనబడిరి.

మడకు లక్ష్మన్నగారు తాడిపత్రి మ్యునిసిపల కార్నిలరగ సెన్సుకొనబడిరి.

విద్యాకాళి

కే. రామయ్య, టి. నేనయ్యగారు, డి. సూర్యభానుగారు గుంటూరు ఎడ్యుకేషను సభ్యులై పదవినుండి తొలగింపబడిరి.

పి. అనందరావుగారు నెల్లూరుజిల్లా ఎడ్యుకేషనుల కార్నిలర సభ్యులుగ సెన్సుకొనబడిరి.

దర్శియం. ఎల్లూరు స్మిత్తగారు, (వెసిడెన్సి కాలేజి ప్రెసిడెంట్, నెలెండర్ స్కూలు లీనింగు సర్టిఫికేటు బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

మినిటీయను ప్రకటనలు

వెంకటాద్రిపరం వెంకటరమణయ్యగారు పిరిజనలు నైడు 2 వ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్గ నియమింపబడిరి.

వెంకటాద్రి మదభూషి విజయరావునాచారిగారు ఆన్లెటునైడు 3 వ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్గ నియమింపబడిరి.

మిలిటరీ అసిస్టెంటు సర్జను డాక్. పి. గెర్మనగారు మద్రాసు జెనరలు ఆసుప్రెంటు వీనియరు అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

డి. కనకసభేశ్ గారు మద్రాసు జెనరలు ఆసుప్రెంటు రిజిస్ట్రార్గమై పదవి నియమింపబడిరి.

మద్రాసులో 1875 సంవత్సరాధిని మేజిస్ట్రేటు పని చేసిన టి. జి. వ్లాక్ గారి కుమారుడు ఆర్. టెడ్డె కార్మగారు 36 వయేట సంజాకోగముచే లాల్-ఇశుప్రతిగా మరణము జరిగింది.

స్వపరిపాలనము వెంటనే ప్రసాదింపవలయును

కీర్తిశేషులైన సి. యస్. బైట్ గారి శిఖ

కలకత్తా డిసెంబరు 13. పాదచారియై భూప్రదక్షిణము చేయుచు కొలదికోటాల్పరీతము కలకత్తాలో పరలోకగతులైన సి. బి. బైట్ గారు తామనేకమిత్రులకు (వాసిన శిఖల ప్రతులను "అమృతబహు పుత్రికా సంపాదక"ల స్వాధీనులన కొనిగిరి. నేటిదిన మమృతబహు పుత్రికాయందు బైట్ గారు (బిటి) య "నేమక" గారికి (వాసిన కమ్య) ప్రమరింపబడినది. అందు చిర భాగమున నీరీతి (వాయబడినది:— కేశియలూ! భారతదేశము స్వతాజ్యము నపేక్షించుచున్న యది. సామాన్యంతర స్వపరిపాలనమో, లేక స.ం. పూర్వ స్వతరి పరిపాలన మో భారతదేశము పొంద న పేక్షించుచున్న యది. దానిని పొందుటకు సంసిద్ధుడనది. భారతీయులు (బిటి) య కేశియలతో సమరము సల్పి స్వతాజ్యమునంద గోరకేని అంతికాలములో దిగ్విజయ మొందగలదని నా తిప్పారాని నమ్ముకము. మరియొక యువైటెడ్ వేట్సు (బిటి) య సామాన్య కిఖల శిఖలములనుండి బయల్పడెను. భారతదేశము స్వరాజ్యమున కర్హత కలిగియుండిన నందవచ్చును. లేక కొన్ని కాలముల స్వరాజ్యమున కర్హత మైనదిగా నైవ నందవచ్చును. ఎట్లున్న నేమి యేదో యొక స్వతంత్రపరిపాలనమున కీర్ధామి యర్హ మైనది. దానిమీదని చచ్చి స.ం. చి. న. ది. భారతీయ ప్రజలలో నూటికి 70 మంది విద్యా విహీనులుగ నుండిన నందవచ్చును. ఆయన 20 సంవత్సరములలో శ్రద్ధ వహించి కృషిచేసి యాకాటును దీర్చుకొన గలుగుదురు. ప్రస్తుతమైన నేమి, భారతదేశమున అమిత విజ్ఞానవంతుల నేకమంది కలరు. వీరితో సహాయము ననేక పాశ్చాత్యవిద్యాధికులుగ నూడరుల మాగజాలరు. వీరు స్వదేశమును పరిపాలించుకొనుటకు తగినంత కక్షిగలవారు. భారతీయులైన కారణమున విదేశీయులకంటె సాదరభావమున జలకొరిక నెరవేర్చ గలుగువారు. భారతీయులకు అధినివేశ రాజ్యములకున్న యంతస్వాతంత్ర్య మొనంగినవారు సంతృప్తులగుదురు. అవ్యాకృత్యము తక్షణమే ఒకపగడెనా? సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము పొందుటకు కాంతిపూర్వము ప్రయత్నింతుడు, ఆ మార్గముల కృత్యక్తులు కాకేని యెంతకేని తెగించి పోరాడెదరు. అట్లు పోరాటము గల్గుచు భారతదేశమున నా శనకవిరా, బిజునుగూడ నాశనమైపోవును. ఓ బ్రిటుజను లారా! నేను తిమిక్కనిషయమున హెచ్చరించెద. నైజ్యప్రసి పరిధితులసర్వముఖముల తిలకింపుడి. ఇప్పుడుయిన్నాను నంద త్వరములనుండి శ్వేతపద్మల (శ్రేయోభివృద్ధి కృషి) యనునది కొని మీరు కృషిచేయుచున్నాడు. భారతీయుల (శ్రేయోభివృద్ధి) కోరి కొంతమార్పు భావములం దొనరించుకొనుడు. విద్యావిహీనులై, పతిమలై, సర్వదా తామనువామేదేధపడి నంయమన్న అన్నిదేశీయులనివారిని జూడకుడు. బహువాగరకలై, బలవంతులగువాతీయ సమితిగా వారిని గుర్తెలుగుడి. వారి బాతీయనాయకుల నింత పరిక్షింపుడి. వారి నెరతుగాంచిన విజయపరంపరల నెమర్కొనుట నింత తిలకింపుడి. అప్పుడే వారికోర్కెల నీచేర జేయుడి లేక తింపురొపుడి. తిరస్కరించి, బైట్సుముంటి బలహీనదేశీయులకు సంధిగ సమయములందు సహాయపడితి మను కీర్తిని నిహ్మాలింప జేసిగనుచు. క్రీస్తుతులము పరిహాసంపదగినదే యనిజూపుడు. మీ నాగరకత హేయభాజనమని చాటుడి, మీ రందరు సభాపతితులు గండు. క్రీస్తుతులమై మరయొకతూరి నిలువనై నురిజేయుడి.

తృతీయ అఖిలభారత బ్రాహ్మయమహాసభ

డిసెంబరు 27 వ తేది మొత్తము 31 వ తేదివరకు కరాచీలో జరుగును. మతముల మూలసిద్ధాంతములను ముందుకు దెచ్చి అన్ని మతములకును, అన్ని జాతులకును సామరస్యమునై పాటుబడుట యీశ్వరయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. జుత్తువందు కాంతిని, శ్రాత్వమును, ఏకభావను నెలకొల్పుట దీని యాశయము. జాతీయత కన్న అంతర్జాతీయతవై నాధారపడు మానవజాతి యను విశ్వయ (ప్రార్థనలు.

ఫోర్టు సెంటుజార్జిజెట్టు

1919 వ సంవత్సపు మదరాసు వహరు

మ్యునిసిపల ఆర్టు ఇంకను సనరించుటకై బిల్లు.

శ్రీ య భ్య క్తి ను లు

1919 వ సంవత్సపు మదరాసు వహరు మ్యునిసిపల ఆర్టును యింకను సనరించుట యుక్తముగా నున్నందున నిందు కలన నీక్రిందివిధముగ కాసింపబడెను:—

1. ఈ ఆర్టును 1922 వ సంవత్సపు మదరాసు వహరు మ్యునిసిపల ఆర్టును యింకను సనరించు ఆర్టు అని చెప్పవచ్చును.

2. ఇందు నికయుందు సదరు ఆర్టు అని నూచింపబడినది.

1919 వ సంవత్సపు మదరాసు వహరు మ్యునిసిపల ఆర్టుతాలూకు 12 వ సెక్షనుకు బదులుగా యీక్రిందిది ఉంచవలెను:—

“కమిషనరు, తన ఉద్యోగపు పనులయందే తన కాల మంతయు గడుపు కార్పొరేషను తాలూకు ఆఫీసుగా ఉండవలెను. చురీన్సి లోకలు గవర్న మెంటువారియొక్కయు, కార్పొరేషనువారియొక్కయు, సాంక్తును పొందకుండ తన ఉద్యోగమునకు సంబంధించని ఏవనినగాని చేయటకు పూనుకొన నూడదు.”

3. సదరు ఆర్టు తాలూకు 51 వ సెక్షనులో యీక్రింది సవరణలు చేయబడవలెను:—

(i) సలు సెక్షను (a) లో, పాఠంభమం దుండు ‘a’ అన అక్షరమునున్న (బ్రాకెటునున్న, కడపటనుండు సెమికోలనున్న ‘మలయు’ అను మాటనున్న వదిలివెట్టవలెను.

(ii) సలు సెక్షను (b) అంతటిని వదిలివెట్టవలెను.

4. సదరు ఆర్టు తాలూకు 35 వ సెక్షను (2) వ సలు సెక్షనుకు బదులుగా యీక్రిందివాని ఉంచవలెను. సదరు ఆఫీసుకు తమ కాలము యాత్ముకు తమ ఉద్యోగముల విషయమున వినియోగించు కార్పొరేషను ఆఫీసుగా నుండవలెను. చురీన్సి కార్పొరేషనుయొక్క కాంక్తును శేఖండా తమ తమ ఉద్యోగములతో సంబంధించి యేవనినగాని చేయటకు పూనుకొననూడదు.

ఉద్దేశములయొక్కయు కారణములయొక్కయు

వివరణము

ఇక్కడ విధమునవట్టిన బట్టి కమిషనరు, రెవిన్యూ ఆఫీసు, పోలీసులు, ఇంజనీయులు, గౌరవార్థముగానో నెట్టుపుచ్చుకొనినా, తమ ఉద్యోగముతో సంబంధించి జేవనినగాని చేయనూడదు. గవర్న మెంటు ఆఫీసులవిషయములలో నూడ అట్టి పరిష్కార మగునీశేషము యేదియులేదు. గవర్న మెంటువారియొక్కయు కార్పొరేషనుయొక్కయు కాంక్తును నుండుగా పొడి గవర్న మెంటువారిచే నియమింపబడు కమిషనరు, కార్పొరేషనుయొక్క అనుమతిని ముందుగా పొంది యికరకాఫీసుకు తమతమ ఉద్యోగములతో సంబంధించి యితర పనిని చేయవచ్చును.

మ్యునిసిపల ఎన్నికలలో అభ్యర్థులుగా నిలుచుటకు శ్రీలకు వీలు కలగజేయుటకయి రెండవ సవరణ ఉద్దేశింపబడినది. ప్రస్తుతము వారు ఓటు మాత్రము యివ్వవచ్చును.

పి. రామారాయనింగారు.

1922 వ సం. డిసెంబరు 11 వ తేది.

ఆంధ్ర సారస్వతమహాసభ - నందూరు

దుండుభిసాను సంవత్సపు మాఖ కు 3, 4 లందు ఆనగా

1923 సం. 11 వ జనవరినెల 20, 21 తేదీలందు (శని-ఆది) బాపట్ల తాలూకా వందూరువందు. ఆంధ్రసారస్వత మహాసభ జరుగును

సారస్వతీపురవాస్తవ్యులును, సంస్కృత-ఆంధ్ర ఆంగ్లభాషావిత్తాదయలను కల్పలత పుత్రికాధిపతులును నగు బ్రహ్మశ్రీ ఆచార్య శేంకట రావు సాంఖ్యాయన శక్తిగారు అభ్యక్షులుగ పండుకుట దయతో సంగీకరించిరి.

సారస్వతాభిమాను తెల్లరు తిక్కక విచ్చేయ గోరుచున్నారము. ప్రతినిధి యముడు 1.7.19 భివ నాదికపురులు సమహాసంబడును. సభలో న్యాయములం జరిగె గోనవారు 1923 సం. 11 వ జనవరినెల 10 వ తేదీ నాగా మా కంకుట్టు పంపవలయును. ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తుపత్తుమునగు బ్రతికకట్టు ప్రకటించుచున్నాలో అట్లై సారస్వత సభపత్తుమున నూడ నాక క్రింద ప్రకరించి సారస్వతాభివృద్ధికి వోడ్చుడిన చాల ప్రయోజన పని కొందరు నూచించుచున్నారు. సారస్వతాభిమాను తెల్లరు చక్కగా నాలొచించి యాచరణయందుంచినగిన విషయములకు గూర్చియే తిర్మానముల కొచ్చి పని చేయవలసియున్నది. కావున గెల్లరును తిక్కక విచ్చేసి సభ విజయప్రదముగ నొనర్చు ప్రార్థనలు.

సందెపూడి లక్ష్మీరంగయ్య, ఆర్. నున్నారాజు, కావ్యదర్శులు.

జాబులు

భీమవరం జేతభక్తుల రాక

ఈవత్సరము జనవరి నెలలో జెయిలు కేసిన భీమవరం జేత భక్తులు, శ్రీ గణేశ్వర సోమేశ్వరరావుగారు, వేలూరి సత్య నారాయణగారు, అదేవి బాపిరాజుగారు, వేమూరి రామకృష్ణ రావుగారు, ముప్పి నాగభూషణంరావు, అయ్యగారి లక్ష్మీవర సింహంగారు తమకు విశ్రాంతి సంతకముగా వైదు సత్యరావు వాడుతో ననభవించి, యీనెల 15 వ తారీఖున బెడుగుల కా బడెదరని గూఢిపార్వ తెలియచున్నది. వారు దిశంబర 15 వ తారీఖున కడలూరులో వై.దే. 20 వ తారీఖున తాడేపల్లి గూడెం చేరెదరు. తేదీ జంటి వై.దే. యందగండిలో మకాం చేసెదరు. యెనాడు వేకవర్షముననేలేచి, 21 వ దిశం బర ఉదయము 8 గంటలకు భీమవరం చేరెదరు. ఉదయముననే ఊరేగింపు టాల్కనమును, పుననాయకుల కావ్యమును నొంగ బడును. వాటిపాఠంకాలము 4 గంటలకు భీమవరం గాంధీపా ఠలో నొక గొప్పపాఠంకా భ జరుగను. అనాటికి తాలూకా ప్రజలను ఆహ్వానమును దండచేసి, ఆహ్వానమునా, సభ లాను పాల్గొని జేతభక్తులను రంజితయ ప్రార్థనలు భూ. రా. రాజు.

హిందీ ప్రచారకుల సభ

ఆంధ్రజేతమునందు హిందీ ప్రచారము చేయుచున్నవారు 25 వంద 9, 10 తేదీలకు తెనాలిలో హిందీ సభచేరి. ఆంధ్రజేతములో ప్రచారమునకై దాదాపు రు 1000 లు ఖర్చు అగుచున్నది. ఇందులో రు 600 లు మాత్రమే ఆంధ్రులు చెల్లించుచున్నారు. మిగిలిన 400 లు అలహాబాదు నుండి వచ్చుచున్నది. కాని ఇకముందు నుండి ఈ రు 400 లు కూడ ఆంధ్రజేతములోనే వసూలు కావలెను. ఈ రు 10001 లతో జరుగవలసినంత వని భయపడుతారు. ఇంక నెక్కు దుపని జరుగవలయు నన్నచో సామూహిక హెచ్చుకావలసి యున్నది. కాబట్టి ఆంధ్రజేతములో ప్రతియూరిలో హిందీ ప్రచారము చేయవలయుననిపడుచున నెలకు కొన్ని వేలు లక్షలు కావలయును. ఈ సామూహికతయే ఆంధ్రులే ఇయ్యవలయును. హిందీ ప్రచారక పత్రికకు కూడా ఆంధ్రుల సహాయ మత్యవసరము ఈపని లన్నియు చక్కగ సానుకూలమగుటకు ఆంధ్రజేత మెల్ల డల సహచారము చేసి సామూహిక మార్పుకై తగిన మార్పులను గూర్చి అలాచను చేసిరి. ఈ మాసాంతములో వల జేతములో సామూహికమున చేయుటకై నిర్ణయించబడినది. తేలియులలకు డబ్బు ణములలోను పల్లెలలోను వీకి తగిన సహాయము చేయవలసి వీరియ కలము. ఈలాటి వసూల్ల మైన కార్యమునకు సహాయ ము చేయవలసి చేతయై లెల్లరు వెనదియని వారిసమ్మతమై యున్నది. (వ్యక్తిక విలేఖి.)

నెల్లూరుమండల ఆయుర్వేద యూనాని

ద్వితీయ సమ్మేళనము

కాశి-నెల్లూరుజిల్లా

నెల్లూరుమండల ఆయుర్వేద యూనాని ద్వితీయ సమ్మేళన బోధదాతలసభకు ఆహ్వానసంఘమువారు ఆ 10-12 22 తారీఖుగా వత్తునందించుటలో సమావేశమై గావించిన ముఖ్య తీర్మానములు.

శ్రీరామ శ్రీ సీతారామచంద్ర శ్రీరంగ భూపాల భారతరాజ్యం వారు ఈ సమ్మేళనముకు ఆహ్వానసంఘా ధ్యక్షులుగా నుండుటకు అంగీకరించిరి.

2. వ్యాసరహస్య:— (అరగ్యకౌతాన ప్రాప్తికి దాం కర్తవ్యములు) అనువాదము తేలి 1.2 20 వందలకు మి చుండా 40 వేదీలుకు కాశ్రీయ ప్రమాణముల జాపురు (వ్రాసి సుఖకార్యుద్ధిగానికి జనవరి వాలంకర తేలిలోగా పంపి న వారివాదములు పండితులే సరిక్షించి ఉత్తమ వ్యాస ముగా ఏర్పడినానికి స్వర్ణకరత 2 మాసమునకు ఇచ్చుటగాను; వ్యాసరహస్య నెల్లూరుమండల వాడులుగా నుండక సింట్టును బోధదాతలవైద్యులందు ఉత్తమమని ఏర్పడినాటికి యో గ్యతాదేవులు ఇచ్చుటగాను శిష్యులందఱుమై.

3. ఈసమ్మేళనము 6-7 తేదీలయందు కాశి గ్రామ మునందు 1923 సం॥ జనవరి నెలలో జరుపుటకు తీర్మానించడ మయ్యెరి.

వైద్యులు వైద్యాధిపతులును యీ సమ్మేళనమునకు జయతేనీ జనప్రతినిధుగా లిగించి ప్రార్థింతురు.

సర్వకాల లక్ష్మీవరసింహ అయ్యంగార్.

కార్యదర్శి

ఖద్దరుకాలువలు - హెచ్చరిక!!

ఖద్దరుకాలువలు ఆంధ్రదేశమునందేగాక యితర ప్రదేశ ములందు సహితము అనేకుల నాకర్షిం చెయ్యుచున్నది. అట్టికాలువల వ్యాపారము వృద్ధియయిన కొలది బందరునందేగాక అనేక ఇత రపట్టణములందును వివిధ తయారు కాబడుచున్న విదేశీయము ముగజాచి వ్యాపారములు జలభంగుల కాలువలను తక్కువ ధరలకు విక్రయించి లాభము సంపాదించు యాసతోడ అతి సీచమును మోసమును అను కార్యములకు బుడిగిట్టి మహాదోహ ము జేయుచున్నారు.

మొన్నను జేను తుని గ్రామమునకు వెళ్లి యుంటిని. ఆ గ్రామమునకు జగ్గయ్యజేట గ్రామమునుండి వర్తకు లనేకులు వచ్చి జూకా గడియారముమార్కు 09, 09 నెంబరుగల నూలుతో తయారుజేయబడిన గేం అంకుశములు నెట్టుగల సావాతానలను విశేషముగ కొనినా రని తెలియజచ్చినది. ఆ గడ్డ వారికి X 0 కి 2, 2 అణాలు ఖరీదుకు గిట్టుబాటు అవు తుందనియు అనుకొనినవాడను. అగుడనే కాలువ అద్దకంజేసి ఆకాలువలు ఖద్దరునని చలామణిచేయుచున్నారని నాకు గట్టి నమ్మకము గలదు. ప్రస్తుతము వాడును బందరువారును గజము 0 కి 09, 09 అణాలచొప్పున యిచ్చుచున్నారు. 03, 03 అణాలకు తక్కువగ అణాలు ఖద్దరుకాలువలు గిట్టువు. కనుకను ఖద్దరువర్తకులు బాగ్ తక్కిన తక్కువధరల కాగింజక మోస పోతుండుని కోరుచున్నాను. సాధ్యమైనంతరకు కాంగ్రెసు వారి ముద్ర, చేపాలు కలవాటిని మాత్రమే కొనగలరు. ఖద్దరు కాలువలు డబ్బులు అమ్మవారి నామములను కనుగొన జగ్గయ్యజేట కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి వ్రాయగలరు. జగ్గ య్యజేట కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి యావినయ్యవయ తగు శ్రద్ధ తీసికొందు రని నమ్ముచున్నాను.

గోనుగుంట్ల వేంకటసుబ్బారావు,

యోగ్య శ్రమము

కృష్ణజిల్లా సర్పాపురముతాలూకాయందు మట్టపాలె మను గ్రామంబోకటి కలదు. దానికి సమీపమున వసిస్తావత్తిరు వాసిన గలదు. దానికిరమున విశ్వేశ్వరస్వామి ఆలయ మున్నది. మాఘమాసములకు పున్నరములకు నచటికి వేలకొలది జనులు చేరుచుండురు. ఈప్రాంతముగల జీవజంతు రేవులయందు డెల్లపల్లి మవాసినీ యగుటచే నియ్యదియగగన్యంబయి పుణ్యభవంబని పలువురచే ప్రశంసించబడుచున్నది. ఇప్పుడానికి సమీపమున సభ ప్రయోగ సాధనలకు విలంబముండుటకు ఒక యోగ్యశ్రమ ము కట్టుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది. ఇందువేవారోగ్రంథపత్ర మున కవసరమగు తెలుగు సుగృహసాహిత్యము శేర్షిక వివర అభినవపూర్వకముగ సాధనతో గూడ వేవారవిద్య వాయా యధికారి భేదములనుసరించి వారివారియభిలాషానుసార మభ్యోగ్యము జేయవలెను. విద్యార్థులకును వైద్య వచ్చువిభయోగ్యులకు భోజనాది సౌకర్యము లుచితములు. ఆస్తి విధముల అందిం దుడు, వివేకావందుడు మున్నగు మహనీయుల పథకుల నాదర్శ ములుగా గయ్యగి నడుప నిర్ణయించబడినది. యిందుకట్టడములకు గాను వేరిచెల్ల సుబ్బరాజుగారు రెండుకేరూపాయిలు వినియో గింతురు. మిగతభారము సదయవృద్ధులయలవయ వాధారకవి యున్నది. ఈవివరములు వీరి కోజులలో సుబ్బరాజుగారు సంచారము. చేయ నిశ్చయించుకొన్నాడు. ఈయోగ్యమోదేశ్య ములు సర్వమునాగ్రింది సంతోషతరంగితస్వాంతులయి వెను ముంట్లగావు నివాసులయిన శ్రీదాట్ల చిననీలాదిరాజుగారు పదివేలరూపాయిలు యందు భోజనసకతులకుగాను విరాళమును వాగ్దానమొసర్చిరి. ఆవారపూర్వయులకు మహనీయుల బందరు కరుద్యులమునకు బ్రోత్సాహ మిచ్చి మనయాంధ్రదేశమునం దాధ్యాత్మికాభివృద్ధి గావించుటకు పరిపూర్ణనిశ్చయముతో సక్ర రించురని నమ్ముచున్నాము. దూరప్రాంతములకు మహనీయులు మాయుడ్యమును కామాదివి యుత్సాహపూర్వకముగా ఈ క్రిందివిరుజామాకు పంపిన విరాళములు మంజుపూర్వకముగ గ్రహించబడును. యిందునుగూర్చి కచ్చిన యాశక్తు విరాళములు ఎన్నటికప్పుడు కలికామఖమున ప్రకటింపబడుదును.

వేరిచెల్ల భాస్కరరాజు

మట్టపాలె, దొడ్డిపల్లెపాట్ల, సర్పాపురంతాలూకా, కృష్ణజిల్లా.

తిరుగక్కం పోస్టాఫీసు నుండి పురుకోటకు పంపబడిన తపాలు సంచిలో 500 రూపాయల ఇకనూన్న చేయబడినకకలో కటి పోయెను. దీనిపట్ల మే టు ద్వారా విచారించుటకు సఫలి తము తెలకపోవుటచేత పోలీసువారి సహాయమును గూర్చి విచా రణ జేయుచున్నాను.

మచిలీపట్టణం

(ఒక విలేఖరినుండి)

కలంకూరి అద్దకం

డిసెంబరు 10.—మా పురమునకు మొదటిసందేయం కన్నె తెచ్చినది యాకలంకూరి అద్దక మే అసహాయాద్యమ ఆగమనమునండియు యాక శ్రవణసనీయముగ పునరుద్ధరింపబడినది. ఆంధ్రజాతీ యకళాకాలలో కాంగ్రెసువారి ప్రోత్సాహమువలన రంగుఅద్ద కము వాడుగనే జరుకుచున్నది ఈయూరిలోని నీకు యా అద్ద కములకు యితరేవరు తెచ్చినది. ఇక్కడ రంగువేసినట్టుకు రం గు బట్టచినిగిపోయినను పోదు. అందుచే ఆంధ్రదేశమంతటినుండి యీ, తదితర శాస్త్రములనుండియు యాఅద్దక పుట్టులకు ఎక్కు వగా అద్దకు వచ్చుచున్నది. కొంతవంది వర్తకులు విదేశీపుట్టు మిన అద్దకము జేయించి స్వదేశీట్టుగా అమ్ముచున్నారు. మూడువంతులు యిట్టి అద్దపుట్టులనే (అందు ముఖ్యముగా కా లువలు) యితరగోట్టుకు స్వదేశి అని పంపుచున్నారు. కాని ఆంధ్రజాతీయ కళాకాలలో స్వదేశీట్టులకు తప్ప విదేశీట్టులకు అద్దకము జేయరు ఈ అద్దకము యిప్పుడు చాల విరివిగా సా గుచున్నది. పనివారిదు దొంతుట కష్టముగా నున్నది.

అయుర్వేద ఉచితపాఠశాల

ఈపాఠశాలను సుమారు నాలుగు సంవత్సరములు ఈ పట్టణమున జూడప్రదముగా జరిపియున్నాను. ప్రెసంగి వేంకట రంగయ్యగారు పాఠశాలకు వలయు గృహమును యిచ్చియు మందులు తయారుచేయుటకు ప్రత్యేకముగా చేసియు విశేష మముగా తోడ్పడిరి. కాని యీసంవత్సరము యీపాఠశాల వ్య లోపముచే మూసివేయబడినది. ఈపాఠశాలవద్ద నిదవరలో ఆయుర్వేద బోధకులు ఉచితముగా రోగులకు యిచ్చుచుం డేరువారు. శ్రమణునక, రాజైద్య అగ్నిహోత్ర విజ్ఞానారధి గారు మున్నగు ఆయుర్వేద వైద్యులముఖులు, పాఠశాలకు వచ్చి ఉచితముగా వైద్యవిద్య (ఆయుర్వేదము ననుసరించి) విద్యార్థులకు గీతపుచుండిరి. వారు కొలదికాలము 150కు జరి గిన ధన్యంతరి బహుంతి యుత్సవము నుండియు యీపాఠశాలను పునరుద్ధరించుటకు విజ్ఞానారధిగారు, తదితర ప్రముఖులు చం దాలు వసూలు చేయుచున్నారు.

సరసాపురం

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

(ఉద్యోగపు సంకటము)

డిశ. 11.—మాకు గలబుడిగా నుండిన నుబ్బరాయ అయ్యగారు మధురలో నుండిన రెండవబుట్టకు బదలాయిం చుబడిరి. వారిసోదర వేరాల రామరావుగారి మాత బుబ్బడిగా వేసిరి. నుబ్బరాయ అయ్యగారు మాగ్రామము విడచి 15దినము లు దాటిరి. అప్పటినుండియు మాకు ఇష్టలేవర్కు సుబ్బడిగారు లేనేలేరు. రామరావుగారు మధురలో వరదల చేసిననూ రై ల్లుపోవడము చేతనున్నా రాలే. పోయిరి- ఒకటి రెడురోజుల లో వచ్చెనని విన్నాను.

పిటిజగన్నాధాచారిగారు తిరిగివారి నెలకెల్ల అయిపో యిరిగనుక డిస్మిట్టుముగల పనిని బిన్నుకొన్నారన్నారు. వారి సోదరయ్యల - క్రింగుజేసిన రాజగోపాల అయ్యగారి ఇం కావీమిండ్లముల రాలేదు. అందుచేత వారు చెన్నపట్నంకు వెళ్లి పోయిరి.

మాజిల్లా స్కూల్ ఇన్స్పెక్టరుగారిగు పి. రామరావుగా రుప్రస్తుతము ఇక్కడనేయున్నాడు. స్కూల్ తరీకీ వచ్చిరి.

ఇక్కడవున్న మిమనస్కూలులోకి ప్రిన్సిపాలుగానే యిస్మిట్టులను దొరగారు స్కాట్టుడునుండి రెండురోజుల క్రింద వచ్చిరి. వీరు ఎమ్ యే. ప్యాసులయి ఉపాధ్యక్షుగై యినింగు గూడా అయిన పుటివలు. ప్రస్తుతము ఈమిమన స్కూలు మిడి టస్కూలుగా నున్నది. ఇప్పుడు దీనిని క్రమేపి పెద్దస్కూలుల క్రింద యీదొరవారు చేసెదరు.

మెచికోర్లు

మామెచికోర్లు నెలకొలుపనుండి ఈచేయుటలేదు మా గలబుకలెక్టరుగారు నీర యగనరము లేదని ప్రకటించి చేసిరట. మేజిస్ట్రేటుల అధికారము ఇంకా తీసివేయబడలేదుగాని అదికా దాకొద్దిగోజులలో చేయుటను, మామెచికోర్లును, రెండవక్లా సుఅధికారము యిచ్చి నిలవలసినదని మెచిఅధ్యక్షులైన శ్రీక లూరి శ్రీకృష్ణారావుగారు కోరిరి. అట్లు గవర్న మెంటువారు చేయకపోవుట చాలా దురదృష్టము. మామెచికోర్లు అరుసంక త్వరములనుండి యున్నది ఈఆరు సంవత్సరములలోను సంవత్సర ము ఒక్కొక్కటికి 250కేసులు తీర్చినవివరినది. దీని నాలావించక గవర్న మెంటువారు మెచిని తీసివేయుట భోగ్యముకాదు.

రైలు

మామెండురైల్వేలోతి యధోనిధిగా పెద్దలైలు చిన్నలైలు కట్టుటకు మొన్నజిల్లాబోర్డు మీటింగులో తీర్మానింపబడినట్లు విన్నాను. కాని ఆమీటింగుకు ఇక్కడనుండి యెవరును వెళ్ళుట కు పిలువలేకపోయినది. ఇందుకు మొదటి కారణము మీటింగుయొ క్క కాగ్యుకమిట్టిక యిక్కడకు చేరలేదు. దెబ్బకు ప్రజలవద్ద నుండి నూటికినూరు ఏడురూపాయల డిడ్డి బడులు కోరెదరు.

(8851-4)

వెంటుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

తెలుగులకు దుష్టతతో పోడి రాకమును జేర్చుచున్నది. పొడిచుచున్నది వెంటుకలను పోడిపోవును.

అంతవరకు రానింతవరకు.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది రిజర్వర్ చేయబడినది.

తెలుగుల కట్టి రోగ మున్నును, రో మాంశ్య మున్నును, యిది నివారకము.

తెలుగులకు చిట్లుగా గాని, గరుకుగా గాని యుండదు. మీ తెలుగులకు మరల యెప్పటి కు రక్షణమును గల్గి వట్లు కడ నుండి పోరయి చూడును.

ఈ రోగాననే దీనిని పరీక్షించి చూడును.

తెలుగులకు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.

కామినీయా తలనూనె నిన్ను నశ్యోత్కృష్టమైనది జేయును. ఇది అడ్డీ 1-కి 2-కి మాపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని వోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము ఇక యింపబడుచున్నది.

ఇది మంచి లక్షణముగా రిందరికడనున్న, నరకు లక్షణముగా రిందరికడనున్న, నరకు లక్షణముగా రిందరికడనున్న.

హాలు యే కెంటు:-

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్

కెమికల్స్ కంపెనీ,

(125) 160 జమ్నామఠీదు, బొంబాయి.

మీరు మనము (తక్కువ, లేక అత్యంత కావలసినప్పుడు) "టెట్రా డిల్ బహారు" కు వ్రాయుడు. ఇది రిజర్వర్ చేయబడినది. అత్యంత మైన గుణముగలది. 1/2 కొన్ను అడ్డీ 1-కి 2-కి మాపాయి. 1/2 కొన్ను " " " 0-12-0 1/2 కొన్ను " " " 0-8-0 కొన్ని చుక్కలు చేతి రుమాంబయి చుట్టిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాడు. చుట్టుకొరకు వ్యాపించును.

అమృతం వాయువునొప్పులకు వజ్రాయుధము

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది
పంచభావ చీటి చూచి కొనిన మోసము గలుగదు
తలనొప్పుల మాన్పును,
వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్లపోగొట్టును.
బెణకుల భేదించును
వాపుల మాపుమాఫ వేలకు వేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు
తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0
రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము ఇది చాల మంచిమందులో తయారు చేయబడి అనేక యేండ్లనుండి ఈ మందు సాగులు దీని రాచిన మాయమగును.
రత్నము డబ్బీ 1-కి 0-2-0
పండ్ల పోటుక ఇది దంతమార్గముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము గ్రంథము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.
మోసము 5 తులము నూనెగల సీ|| 1-కి 0-12-0
స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది
ఇది నొప్పి జేయ విద్యార్థులు, ప్రియములు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు కురులను బెంచి కాపాడును.
అమృతము డిపో బొంబాయి లేక మదరాసు.

రు 500-లుప్రథమ.
జ్యోతిషరహస్యబహుమతి
30-4-23 తేదీని జరుగును.

కడు గులభము. ఫల మధికము. ఈ బహుమానముల కొరకు అత్యంతముగల ప్రతివారును ప్రయత్నించు చున్నప్పుడు. ఈ పరీక్షకు స్త్రీలును, పురుషులును కూడ దృఢాత్మ లను చేయవచ్చును. ఎవరియొక్క పూర్వముండి "జ్యోతిష రహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్ష ప్రశ్నలకు సదుత్తర ములు వ్రాయవచ్చును. మాకళింగ జ్యోతిషనిలయమునంచి మాజ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొని ప్రతివారును పరీక్షకు దరఖాస్తుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథ ముతో పంపబడుదరఖాస్తును 20-4-23 తేదీలోపుగానే నింపి పంపించరలెయి. లెనివారి దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు.
ద్వితీయబహుమానము రు 250-0-0. తృతీయ బహుమా నము రు 116-0-0 ఇట్లన్నీ 10 బహుమానము లుండును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షవలనిలాభములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగ్యుల జ్యోతిషరహస్య గ్రంథములలో పంపబడును. ఈజ్యోతిషరహస్యగ్రంథము అనేక మందిచే కొని యావబడినది. ఒకప్రతి వెల రు 2-కి-0 పుస్తకములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాసి, వి. పి. గా పంపబడును.
క్రికళింగ జ్యోతిషనిలయం,
విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

సర్వవృత్తిక విషసంజీవిని (రిజిస్టర్డ్)

తేలుకుట్టిన తరువాత ఈ ఔషధమును వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక వాడు ను తూర్తిగా పోగొట్టును. వెల పాకెటు రు. 0-8-0 పోస్టేజి 0-6-0, 4 పాకెట్లు కొను వారికి పోస్టేజి ఇవాలి. 1 డబ్బా ప్యాకెట్లు 5-0-0. పోస్టేజి ఇవాలి.

చిరునామ:- రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,
(1) నెం. 44 నంబులయ్యరు వీధి, ముదాగు

కత్తికట్టలు - చాకులు
కప్పుతాళములు.
చేయబడినవి. ప్రాశస్త్యమింపుడు.
కాటాంగులకు వ్రాయుడు.
బి. నెంకేశ్వర్లు అండ్ సన్స్
బ్లెయి అండ్ లాల్ బేకరీస్ 500
రెడ్డాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగూటికె ఆద్రెసు: "ఇండియన్" టెలిగ్రాఫ్ లైన్.
అండ్ టెలిగ్రాఫ్ లైన్.

మీ జాతకము

ఒక సం॥ రమవరకు జరుగు సం॥కులు తెలుపవారిగా వ్రాయుటకు కట్టుము రూ 2/-, జీవితముంతటిన దశ అంత ర్గతలతో వ్రాయుటకు రూ 5/-, ఇత్యేతరము జీవిత మంతటి తోను ప్రతి సం॥ రమలో జరుగు ముఖ్యవిషయములతో వ్రాయుటకు రూ 10/-, ఇవి 500 సం॥, వెల, చాకులు, గంటలు, నిమిషములు తెలుపవలెను. లేక వాతకమును పంపవలెను. అన్ని ఫలములనుండి మితిలేని యోగ్యతాప్రతిభలు వచ్చియున్నవి. జాతకము అంగభాషలో వ్రాసి పంపబడును. బి. ఆర్. శ్రీనివా సయ్య, కృష్ణనిలాస ఆగవారము (ఎ) పోస్టు మెనురు.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తసీసతన పోగొట్టి రక్తమును పరిశుభ్రము చేయుట యందు శేర్మిక గాంచినది ధర 1-10-0
ఇండియా సిలోకే నందు ఎచ్చటికైనను కిపాలాభద్ర) ఈ చిత్రముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 వనసవాడి, బొంబాయి

మలయచందనము

గనేరియా అను నెంకేశ్వరమునకు వ్రాయుడు
వధ్యము లేదు. పిడికారితో తన లేదు.
ఎటువు, లేటువు, పచ్చు, అను నామాలు
విధముల నెంకేశ్వరమునకు వ్రాయుడు
పూటలతో వ్రాయును. ఈ వ్రాయుడు
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోషణము.
(51) డబ్బీ 1-కి 2-4-0
గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం (గోదావరిజిల్లా.)